

PRESBITER

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

XXI. évfolyam 4. szám

BUDAPEST

2012. július-augusztus

A megszegett kenyér

Meghal a búzaszem. Aranykalász Sarjad szívéből. Kaszasuhanás... Halál, melyet megint halál követ: a cséplőgép... kemény malomkövek... az erjedés... a tűz... a fájdalom... És most fehér kenyér az asztalon.

A szenvedések útján ím, felér a Koponyák hegyének asztalára és vár reánk a megszegett kenyér. Mi, akik epedünk és éhezünk, kinyújtjuk érte elaszott kezünk... égi erőt, új életet nyerünk és üdvösség az, amit érezünk.

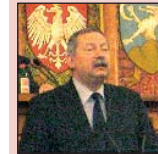
Túrmezei Erzsébet

Kik járulhatnak az Úr asztalához?

Azok, akik bűneik miatt valóban bánkódnak, mindazonáltal bíznak abban, hogy bűneik meg vannak bocsátva, és a mégis fennálló emberi gyarlóságot Krisztus szenvedése és halála elfedezi, egyszersmind buzgón törekednek is, hogy hitüket erősítsék és életüket megjobbítsák. A meg nem térők és a képmutatók pedig ítéletet esznek és isznak önmaguknak.

(Heidelbergi Káté 81. felelet)

18. kárpát-medencei konferenciánkról (8-9. oldal)

Szegénység, szolidaritás (16. oldal)

Kié a mi népünk és kié a magyar lélek?

Nemzetünk az Isten és az egyház ügye

Isten szereti, megszólítja, gondozza, szolgálta állítja, megáldja, és olykor megítéli a nemzeteket. A népek felfuvalkodott, Istennel szembekerült állapotukban megméretnek, s ha híjával találtnak, értékrendjük – politikai, gazdasági, kulturális állapotuktól függetlenül – a nullára süllyedhet. „Ímé a népek, mint egy csepp a vederben, és mint egy porszem a mérleg serpenyőjében, olyanoknak tekintetnek... Minden népek semmik öelőtte, a semmiségnél és ürességnél alábbvalóknak tartja” (Ézs 40,15-18).

Ebből az állapotból azonban meg lehet térni, kegyelmet, irgalmasságot és kedvességet találhatnak a népek az Úr előtt és megtartathatnak. Vannak, akik a világtörténelem folyását – ilyen módon – mint egy előrehozott világítéletnek is látják, s tény, hogy népek sokasága süllyed el az évezredek, sőt akár századok nyomán.

Ebben a bűneset utáni özönvizet, Bábel megélt, de mégis megtartott világban jelent meg Isten eleve elvégzett üdvözítő terve, kiválasztása, elhívása, melyet előbb egy ember, majd egy nép életén át bontott

ki. Próféta kijelentés közlése előzte meg, majd az idő teljességében az Ő Fia, az Úr Jézus Krisztus által lett nyilvánvalóvá (Gal 4,4).

Isten szeretetének ajtaja már az Ábrahámnak adott ígéretekben felfoghatatlanul szélesre nyílt: „megáldatnak te benned a Föld minden nemzetiségei” (1Mózes 12,3).

Jézus kibocsátó missziói igéi a föld végső határáról és minden népek tanítványá tételéről szólnak (Mt 28,18). A vad

olajfa beoltatik a szelídbe (Róma 11) és a két nemzetség eggyé lett. (Efézus 2,14). Új lelki valóságok, közösségek születnek, s a misszió emberei leginkább megértik, hogy a Úré a föld és annak teljessége és a népek, melyek azon laknak (Zsoltárok 24,1). A pogány világ kezdi megismerni az Urat és éppen az evangélium hirdetésén, a Szentírás anyanyelvi megjelenésén át a nemzeti közösségek új, erőteljes vonásokat nyernek, felismerve Istentől kapott történelmi útjukat, idejüket és helyüket is (ApCsel 17,26).

Jézus azt is látja, hogy már az Ő idejében, Keresztelő Jánostól fogva megindul

a népek, nemzetek Isten országa irányába történő „erőszakos” megmozdulása (Máté 11,12), míg másoktól el is vétethetik Isten országa, ha nem termik meg annak gyümölcsét (Máté 21, 43).

Bizonyos, hogy az evangélium a nemzetek, népek gyógyítására is adatott, melyeket János is látott és hallott „az élet vizének tiszta folyójánál, hol az élet fájának levelei – milyen nagy titok – a pogányok gyógyítására szolgálnak (Jelenések 22,2). Még az Ő visszajövetele is – látszólag – azért „késik”, mert nem akarja az Úr, hogy némelyek elveszenek – akik benne vannak az Ő kegyelmes tervében –, „hanem hogy mindenki megtérésre jusson” (2 Péter 3,9).

Így Isten üdvtervében a félelmetes, ítéletes isteni mérlegelés és minősítés – amit Ézsaiástól olvastunk – Jézus halála és feltámadása, s az evangélium befogadása után hihetetlen változást nyer. Ugyanazok az életek, nemzetek, népek tagjai részesei lehetnek a kegyelem csodálatos felemelésének, felmagasztalásának: „*Ti pedig választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet, megtartásra való nép vagytok, hogy hirdessétek annak hatalmas dolgait, aki a sötétségből az Ő csodálatos világosságára hívott el titeket*” (1Péter 2,9).

És mi magyar nép, nemzet ebben a folyamatban hol találjuk magunkat? Kié a mi népünk és kié a magyar lélek? Ha valaki írni, olvasni sem tudna, akkor is halania kellett már, hogy minden vétünk, nyomorúságunk ellenére, Isten ítéletével egyetemben, sőt történelmi nagyságrendben gonosz és barbár földrajzi környezetünkkel együtt, Isten különös kegyelméből élünk és vagyunk még ezen a földön.

A kérdésünk nem az, hogy milyen számban, tömegben jelenünk meg bármelyik felekezet ünnepi alkalmain, felvonulásain, hanem az, hogy fáj-e a hét millió magzat megölése? Hisszük-e, hogy Ő ígéreteihez hű Isten, akire támaszkodni lehet kenyerünk, állásunk dolgában is? Tudunk-e az Ő nevében önként fát ültetni, örülni, álmodni és látásokat látni? (Joel 2,28) Elfogadjuk-e, hogy Urunknak célja van velünk, s az „Ő áldása, az gazdagít meg”? (Péld 10,22) Tudunk-e áldozatot hozni és a reményességben örvendezni? (Róma 12,12).

Isten újbóli megszólító kegyelmének hatalmas kapunyitása, hogy a magyar gyermek, ha késve is, ha még csak áhítottnan, de parlamenti döntéssel, bibliai és etikai igazságokat ismerhet majd meg a kötelező heti tanrendjében.

Alázattal, de hálás szívvel írhatjuk, hogy tudomásunk szerint egyetlen egyházi és társadalmi szervezet sem tett annyit ennek a parlamenti döntésnek a megszületésért, mint Szövetségünk, mely minden parlamenti képviselőnek névre szólóan küldte el a kérő és bátorító írását. Érthető, ha most a döntés megvalósulásáért is teljes szívvel munkálkodni szeretnénk.

Meg kell szólítanunk önmagunkat, minden belmissziói szervezetünket, nyugdíjainkat és még szabad kapacitással és alkalmas volttal bíró testvérünket. Az alkalmas, de nem pedagógus háttérű szolgálattevők számára új törvényes lehetőséget kell kérnünk kormányunktól és a felvetett tanulási lehetőségek megvalósulását, akár a teológiáinkon is. Számba kell vennünk és hívogatnunk azt a nagy számú közösséget, melyet Nagykőrös, vagy akár Sárospatak is készített fel az elmúlt időkben.

Most ez a legnagyobb és legtöbb katonát, legjobb stratégiát, s a legtisztább szíveket és kezeket követelő frontvonal, ahol szeretni, fáradni, remélni és örülni kell, még reménység ellenére is. Ide csak akkor szabad kivonulnunk, ha kérjük, hisszük és tapasztaljuk, hogy velünk van az Úr. Ebben a magvetésben, gondozásban és metszegetésben születhetik meg a későbbi gyümölcsstermés. Ha itt nem volt oltás és koronaalakítás, a későbbi legszigorúbb rendszabályok is értelmetlen, drága „permetezéssé” válnak csupán.

Mostantól ez a kérdés egyetlen együtt-létünkéből, konferenciánkból és szolgálatunkból, de imádságunkból sem maradhat el. Legyen ez az írás felszólítás is, melyet még sok másik kövessen, de alázatos és bizakodó válasz is Isten hatalmas kapunyitására. Nagy kérdés, hogy a kormány és társadalom hogyan látja az Egyházat, de a legnagyobb kérdés, hogy az Egyház hogyan hordoz felelősséget, hoz áldozatot és végez szolgálatot Isten országán belüli látásában is ezért a Nemzetért.

Dr. h.c. Szabó Dániel

Hazám,

*oly rég voltál te nagy, hogy
Nagyságod híre csak mese talán.
Már rég nem sírtam, s íme most
Pillámon egy könny rengedez.
Magyar nép, vajon hajnalodnak
Vagy alkonyodnak harmatcseppje ez?*

(Petőfi Sándor)

Az Ige körül

Mi az Urat akarjuk szolgálni!

Talán te is, presbiter testvérem, már többször megfogadtad, hogy az Urat akard szolgálni. Ha máskor nem is, akkor bizonyára, amikor megkezdted a presbiteri szolgálatot, és fogadalmat tettél Isten és a gyülekezet színe előtt.

A választott népnek sem az volt az első fogadalomtétele, amit az elmúlt hónapban Józsué könyvének a végén olvastunk (Józsué 24,21). Ekkor, az ígért földjének elfoglalása, az országnak a tizenkét törzs közti felosztása után Józsué feleleveníti az egész nép jelenlétében Isten csodálatos tetteit, vezetését, oltalmát. *Földet adtam nektek, amelyeken nem ti dolgoztatok, városokat, amelyeket nem ti építtetek, mégis letelepedtetek bennük; szőlőket és olajfákat, amelyeket nem ti ültettetek, mégis ti esztek róluk* – fejezi be Józsué a nagy leltárt. Majd mindezt szinte előrebocsájtva helyezi a nép szívére, hogy *most azért az Urat féljétek, és őt szolgáljátok tökéletesen és igazán. Távolítsátok el azokat az isteneket, amelyeket atyáitok szolgálták a folyamodon túl, meg Egyiptomban, és az Urat szolgáljátok!*

Hogyan?! – hát még vannak *folyamon túli istenek* a nép között? Hiszen már több mint negyven éve hangzott el az első nagy fogadalomtétel az Egyiptomból való szabadulást követően, a törvény ismertetése után, egy hatalmas egyhangú kórusként a nép ajkán ott, a Sinai hegy tövében: *Megtesszük mindazt, amit az ÚR mondott* (2Móz 19,8).

S meddig sikerült megtartani a fogadalmat? Alig pár hétig!

Egy időre magukra maradtak, mert elment a lelki vezető, aki előtt – vagy sajnos inkább akinek – a fogadalmat tették, s a nép aranyborjút öntött, s azt imádta. Aranyborjút, egyiptomi mintára. Mert bár bizonyára őszinte felbuzdulásból származott az eskü, de az még elsősorban Mózesnek szólt, a törvény közvetítőjének, és nem a Tör-

vényadónak. Mózes eddig mindig elkérte Istentől, hogy mit kell tenni, és továbbadta az Úr akaratát a népnek, tehát meg sem gondolták, hogy ezt a törvényt szívükben kellene hordozniuk – *szívük hústábláira írva* –, s nem elég az, ha a lelki vezetőjük terelgeti őket. Amikor egy rövid időre magukra maradtak, akkor derült ki, hogy mi lakik a szívükben igazán. Mi az értékrendjük, és ebből következően milyen válaszokat adnak szinte ösztönösen a környezet kihívásaira.

Pogány népek közül hozta ki, és pogány népek által lakott földre vitte be népét az Úr, s bizony, sajnos ezeknek a népeknek minden bálványimádása átszötte a választott nép gondolkodását is. Negyven év tanulódó, és Isten hatalmának számos megtapasztalása után sem volt hiábavaló az intelem, hogy ne vállaljanak közösséget sem a pogányságból hozott szokásaikkal, sem az új környezet szentségtelen hatásaival.

Manapság is sokan jövünk az Isten törvényének ismerete nélküli, a bálványok, babonák, jóslások és kuruzslások bűvöletében élő világból, és egy evangelizáción, egy konferencián, vagy egy gyülekezeti

csendeshéten magával ragad Isten ígéje, és a hívők közösségének szent lelkesedése, és boldogan kimondjuk, hogy *én is az Urat akarom szolgálni!*

De hazatérve, amikor a régi környezeti hatások újra körülveszik hétköznapijainkat, akkor szakad ránk, hogy magunkra maradtunk. Nincs mellettünk folyamatosan a lelki vezető, akinek bizonyágtételét hallgatva döntöttünk az Úr mellett. Nincs, aki megmondja, mit tegyünk, és mit ne, s ilyenkor kísértének a régi megoldások. Anyagi gondok szakadnak ránk, vagy csak a könnyebb pénzkereset csábítása, és a csaláshoz fordulunk segítségért. Betegség jön, s a varázslást hívjuk segítségül okkult háterű természetgyógyászok és készítmények formájában. Nehéz döntések előtt állva a horoszkóptól, vagy más jóslást végzőtől kérünk tanácsot. Egy közeli hozzátartozónk halála ejt fájdalmas sebet életünkön, és sírját látogatva „beszélgetünk” vele, vagy halottidézőt veszünk igénybe annak reményében, hogy újra kapcsolatba léphetünk avval, aki annyira hiányzik. Szorongásunk oszlatására kabala tárgyakat hordunk ma-

gunkkal, lekopogjuk a szerencsénket, vagy a szentekhez fohászkodunk.

Tudja Isten, *aki munkálja bennetek mind az akarást, mind a cselekvést az ő tetszésének megfelelően*, hogy honnan hívott el, és hogy milyen környezetbe akar használni. Ezért int bennünket Pál apostol által, utalva a választott nép fogadalmaira és bukásaira, így:

Mindez pedig példaképpen történt velük, figyelmeztetésül íratott meg nekünk, akik az utolsó időkben élünk. Aki tehát azt gondolja, hogy áll, vigyázzon, hogy el ne essék!

Emberi erőt meghaladó kísértés még nem ért titeket. Isten pedig hűséges, és nem hagy titeket erőtlökön felül kísérteni; sőt a kísértéssel együtt el fogja készíteni a szabaddulás útját is, hogy el bírjátok azt viselni.

Ezért, szeretteim, kerüljétek a bálványimádást! (1Kor 10,11-14)

Kedves presbiter testvérem, kísértések idején erre a hűséges Istenünkre nézz, aki az Úr Jézus Krisztusért gyermekévé fogad, és a kísértéssel együtt el fogja készíteni a szabaddulás útját is!

Dr. Viczián Miklós

A presbiter munkamezeje (11.)

A közegyház

Most elsősorban nem a közegyház fokozatos testületeiben való részvételről szólnak. E részvétel lehetőségeiről törvénykönyvünk részletesen beszél. Itt, a helyi gyülekezet más egyházközségekkal, s általában egyházközi kapcsolataira gondolunk. E téren végtelen a presbitérium lehetősége és közelessége.

Mindenekelőtt tudni kell azt, hogy e kapcsolattartás létfontosságú. Magánvállalkozásban nem lehet „magánkereszténykedni”. (A kommunizmus találta ki a fogalmat: „vallásos a maga módján”). Az apostoli levelekből tudjuk, hogy milyen nagy jelentőséget tulajdonítottak az apostolok annak, hogy maguk is, eklézsiák is ápolják a „szentek egységét”. Ha éppen börtön zártságában éltek, üzenet, vagy levél útján építették egymás hitét. A reformátorok pedig az egyház egyik legfontosabb ismertetőjelének nyilvánították a „mutuum colloquium et consolatio fratrum”-ot. Azaz: Az atyafiak kölcsönös egymás erősítését.

A kádári idők kommunisztikus egyházvezetése minden lehetséges módon akadályozta a kapcsolattartást. (Rendőrségi segédlettel még azt is megakadályozta, hogy egy idős lelkész a szülőfalujában prédikáljon élete egy fontos évfordulóján. Ilyen eset ezerszám fordult elő.) Ma nincsenek sem távolságok, sem akadályok. Még Erdélybe is útlevelel nélkül lehet elmenni! Ám legközelebbi szomszédainkkal is rendezzünk közös hitelesítő alkalmakat.

Gyülekezeti útjainkat inkább jószolgálati utaknak tekintsük. (Hiszen nem a munka elől megyünk kirándulgatni, hanem megjelenésünkkel fontos feladatot végzünk!)

1. Egyházközi találkozó. Megismerkedünk mások gondolataival, terveivel, személyükkel és szolgálatukkal. Esetleg segíthetünk is. Sőt imádkozhatunk is értük! Ezek a találkozók kapcsolódhatnak jubileu-

mokhoz, mai eseményekhez, ünnepekhez, munkákhoz. Közös istentisztelet és bemutatkozás fontos része ezeknek. Az alkalmi kapcsolatból állandó testvér-gyülekezeti kapcsolat alakulhat, Magyarország autóbusszal 8-10 óra alatt átutazható. Erdély, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék is a közelségbe került. Tapasztalatcsere révén hogy meggazdagodhat egy eklézsia élete!

2. Intézetekkel és intézményekkel való kapcsolattartás. Szeretetszolgálati intézmények, tanintézetek tárt kapukkal várják a látogatókat. Minden gyülekezet érdeke, s ezen belül minden református ember érdeke, hogy megismerkedjék ezek életével. Ilyenkor azt is meglátja, hogy mit tehet a közegyház szeretetszolgálatáért és tanintézetéért.

3. Történelmi emléktak. Például a Budapest-Kőbányai Egyházközség részt vett a nagyenyedi egyház emléknapiján. (300 évvel korábban Habsburg seregek felégették Nagyenyedet és kollégiumát.) Megemlékezést tartott a kárpátaljai Sárosorosziiban. (Itt született Pógyor István KIE-főtitkár, kit a kőbányai börtönben vertek agyon kommunista pribékek.) Tisztelgett az ausztriai Léka katolikus templomában. (Ennek kriptájában nyugszik az első magyar könyv mecénása Nádasdy Tamás nádor, aki Sylvester János Új testamentumának minden költségét állta.) Mohács, Hercegszöllös, Ópusztaszer, Debrecen, Szigetvár, Kassa, Kolozsvár stb. mind a református gyülekezetekre vár!

4. Közegyházi találkozók, mint például a dunántúli REND és a többi egyházkerület és egyházmegye presbitéri, ifjúsági, nőszövetségi stb. találkozója. Ilyen utak tervezése, szervezése, megvalósítása elsőrendű presbitéri feladat.

P. V.

Tennivalóink a hittanoktatásért

Bizonyára sokan által ismert az az öröndes tény, hogy a magyar országgyűlés határozata 2011. december 30-án megjelent, amely az új nemzeti közoktatási törvényt ismerteti. Ennek értelmében 2013. szeptember 1-től kezdve minden közoktatási intézményben (általános és középiskola) kötelező lesz a hittan, vagy erkölcsstan (etika) oktatása.

Gondolom, sokan imádkoztak ezért, s most imádságaink meghallgatását köszönhetjük meg Istennek. Ezzel megszűnik az Európában egyedülálló, szégyenteljes magyar valóság, hogy fiataljaink tanulmányaik során erkölcsi kérdésekről nem tanulnak, és nem hallanak.

Ugyanakkor az új helyzet számos kérdést vet fel. Ezek közül csak néhányat említek.

A hittant az egyháznak kell megszerveznie az iskolákban. A kérdés: hogyan? Hogyan érjük el a fiatalok szüleit? Az etikát az iskolák szervezik.

Az oktatók végzettségét is előírja a törvény. Nem mindenki taníthat, ezért az eddigi helyzet sok tekintetben meg fog változni. Hittant csak teológiai, hittanoktatói vagy vallásstanári végzettségű személy taníthat, akinek engedélyt ad majd az egyház. Etikát csak az oktathat, aki legalább egy 60 órás tanfolyamot elvégzett, vagy szakirányú továbbképzésben részesült. Nyilvánvaló, hogy se az egyikre, se a másikra nincs elegendő számú oktató.

Az is kérdés, hogy az etikát és hittant is milyen könyvekből fogják tanítani. Hittankönyveink vannak, bár készül az átdolgozásuk. Etika tankönyv nincs. Ki, kik fogják megírni és milyen szellemben.

Természetesen az is kérdés, hogyan történik majd az oktatás finanszírozása?

Az világos, hogy a hittant oktatók nem lesznek az egyes tantestületek tagjai, de órarendbe állítva lesz a hittan. Ez is új helyzet. A lelkészek egyre kevésbé lesznek képesek ezt a munkát végezni, mert egyfelől megnövekszik a hittanórák száma, másrészt a kötött idő teljesen új. A városokban ez egyértelmű nehézséget fog jelenteni, ugyanakkor itt vannak a tömegek. Reformátusaink több mint 60%-a itt lakik. Itt vannak nagy számban az iskolák is.

A legjelentősebb kérdés azonban az, hogy hittant vagy etikát fognak tanulni a diákok? Nem szorítja-e ki az etika a hittant? A jelenlegi tanulók szülei, sőt többségében a nagyszülők se részesültek már hit-

tanoktatásban. Teljesen szekularizáltak. Miért íratnák ők be hittanra gyermekeiket? Az egyháznak a feladata, hogy erre a szülőket rábeszélje, vagy megnyerje. Kik fogják ezt megtenni? Újra mondom, hogy leginkább a városokban lesz ez kérdés.

Mit tehetnek a presbiterek? Ezt a kérdést a karcagi konferencián több is feltették. Úgy gondolom, sokat. Megkísérlem pontokba szedni.

❶ Legyenek tisztába ezzel az új helyzettel, olvassák el a törvény erre vonatkozó rendelkezéseit. (interneten elérhető)

❷ Lássák világosan, hogy az eddigi szokásrend tovább nem tartható. A lelkészek egymaguk nem képesek elvégezni.

❸ Azzal is legyenek tisztában, hogy itt – emberileg nézve – a jövőről van szó és ezért ha kell, áldozatot is szükséges hoznunk.

❹ A cél az lenne, hogy többségükben ne az etikát válasszák a gyermekek, hanem a hittant. Ennek érdekében el kell érni a szülőket, a gyermekek családjait.

❺ Be kell jutnunk az iskolákba! Talán ez ma már lehetséges.

❻ **Gondoskodni kell hitoktatókról!** Jelenleg nincs elegendő. A gyülekezetek rátermett, érettségizett tagjait be kell iskoláztatni. Egyházi főiskoláink némelyikében van hittanoktató képzés főiskolai szinten, amely három éves (Nagykörös, Debrecen, Sárospatak, Pápa). Pótjelentkezésre is van lehetőség, amelyről július végén az országos napilapok is tájékoztatják az érdeklődőket.

❼ Természetesen az sem közömbös, hogy az etikát kik fogják tanítani. Ez azonban az iskolák hatásköre. A gyülekezeteink pedagógiai végzettségű tagjait érdemes lenne beiskoláztatni legalább a szeptemberben induló tanfolyamra. Nagykörösön és Budapesten a KRE szervezésében megkezdődik ez a képzés. Esetleg – ha kell – a költségtérítést a gyülekezetek is átvállalhatják.

❽ A média minden lehetséges formáját igénybe kell venni e kérdés tudatosítása érdekében.

❾ A presbitériumaink tagjai beszéljenek e témáról családjaikban, munkahelyeiken, barátaik, ismerőseik körében. Népszerűsíteni és toborozni kell!

❿ Isten előtt hordozzuk imádságainkban ezt a nagyon fontos kérdést.

Dr. Nagy István

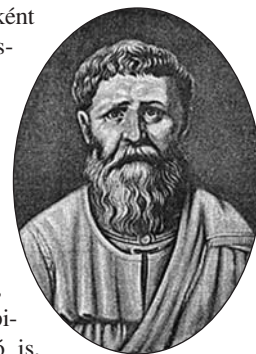
Ő az anyagi és szellemi dolgokat nem azért ismeri, mert vannak, hanem azért vannak, mert ismeri őket.
Augustinus: De Trin. XV/13/22

Mi következik ebből? Az, hogy a mi ismeretünk egy már meglévő információhalmazból kinyert tudás. Ennélfogva a mi tudásunk kizárólag a megismerhetőtől függ, legyen az személy, élő létező, tárgy, esetleg szellemi-lelki vagy egyéb folyamat. Íme a mi szabadságunk. Egyszerre végtelen és behatárolt. Elméletileg végtelen, amennyiben a világ végtelen, ám egyszersmind behatárolt, hiszen nagyon is véges térben vagyunk, bár ez a végeesség is, úgy tűnik, gigantikus, a megismerés tekintetében túlméretezett. Érdekes módon az sejtődik, hogy korlátaink nem annyira bennünk vannak, mint inkább a megismerhető dolgok számában és elérhetőségében. Talán ez is az istenképűség megnyilvánulása? Hiszen ki tagadja azt az óriási fejlődést, amelyen az ember keresztül

Propó

ment? Amelyről korábban még csak nem is álmodhatott, ma már alkalmazott tudássá, ismeretté vált. Gondoljunk csak az asztrofizikára, az atomfizikára, biokémiára, vagy az informatikára! S csak néhányat említettem. És ha az ember ilyenkor csak önmagára néz, mint Narkisszosz, beleszerelmesedik önmagába, és végzetét okozza. Többé nem tud fölnézni, és nem látja meg azt, aki nem azért rendelkezik tudással, mert egy megismerhető világban él, hanem azért, mert mindaz, ami van, belőle és tőle van, mert tőle kapta létezését. Sőt, neki nem kell megismerni, mert nála a tudás nem megszerzett, az ismeret már akkor megvolt, amikor még a megismerés tárgya nem létezett. A teremtés tehát Isten tudásának megjelenítése, amely részben számunkra is látható, érzékelhető és megismerhető. Azonban ha én is azért vagyok, mert ő már előtte ismert,

akkor teljesen másként kell gondolnom Istenre, a világra és önmagamra. Először is látnom kell, hogy Isten az Abszolút Kívülálló, másodszor az univerzum több mint anyag, egyúttal elrejtett spirituális információ is, harmadszor, nem vagyok

titok Isten előtt, bármennyire is szeretném. És itt jön a nagy ellentét: az Abszolút Kívülálló egyúttal Abszolút Bennem-lévő. Hiszen ha azért vagyok, mert én az ő tudása vagyok, akkor bennem van. Vagyis ha ismerhetem önmagam eredetét, az nem azért van, mert vagyok, hanem azért, mert Ő van.

Apostagi Zoltán

100 éve született**Dr. Bíró Sándor
(1912–1999)**

Amikor az Úr elszóltotta körünkben, a Budapest-Kőbányai Egyházközség gyászjelentést adott ki. Ebben „fájdalommal jelentem, hogy az Isten országa szolgálatában presbiterárs, dr. Bíró Sándor 87 évre terjedő küzdelmes pályáját megjárva, soha meg nem hátrálva, küldetését híven teljesítve Jézus Krisztus hívó szavára Isten színe előtt megjelent. Lelkipásztorként hűséggel, mint tudós nagy felkészültséggel, pedagógusként az ifjúság iránti páratlan szeretettel, mint katona a reábizott ezek iránti önfeláldozó felelősséggel, presbiterként pedig mint hitben erősebb szolgált.”

A XXI. században frázishalmaznak tűnnek e sorok. Ám csak annak, aki élete valamely szakaszában nem találkozott Bíró Sándorral. Sok életterületet említettünk. Valamennyi területen olyan „nyomot” hagyott maga után, amely másoknak ösvényt jelentett a jövődbe. Ha ezekről nem feledkeztünk volna meg, mérföldekkel előbbre tartanánk... Nézzük hát életsorsát.

Miskolcon született. Csizmadia mester édesapját hat évesen veszítette el. Mégis a Lévy József Főgimnázium kiváló diákja lett. Tagja a cserkészcsapatnak, az ének-karnak. Az ifjúsági könyvtár vezetője. Zsidó osztálytársától pedig héberül tanult. Már ekkor minden ízében közéleti felelősséggel megáldott ifjú!

1931–1935 között teológus Sárospatakon. Kiváló tanulmányi eredményei mellett a faluszeminárium tagja. A kallódó utcagyerekekből megszervezi a „Pipacs” cserkészőrsöt. Nem az egyetemi polgárok szokásos vidám diákéletét éli. Ezért püspöke három évre az USA-ba küldi további tanulmányokra. Ugyanis őt szemelte ki a Magyarországon egyedülálló sárospataki angol kollégium igazgatójának.

A princeton-i egyetemen tudományos fokozatot szerez. (Most figyeljenek a mai „ifjúságzakértők”) „Az ifjúsági bűnözés lélektana” c. munkájával. Majd újabb fokozatot céloz meg. Ezt azonban már a Yale-egyetemen. (Most pedig a közokta-

tás újjáépítésén fáradozók figyeljenek!) „Comenius Sárospatakon és a meta-pedagógia” c. tanulmányával. Kevesen tudják, hogy Európa egykori neves pedagógusa a magyar Szeges-család tagja! Európa pedagógiai kultúráját ő alakította ki Sárospatakon.

1938–1941 között – mert püspöke tervei nagyok – a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen latin–angol–magyar szakos diplomát szerez. Értekezésének címe: „Misztótfalusi Kis Miklós Aranyas Bibliájának szövegkritikai vizsgálata”. Ám doktorrá avatás előtt két héttel sas-behívóval kiviszik a Don-parti harctérre. Ő itt is megtalálja küldetését. A kassai 21. gya-

logezred 2300 katonájában kell a reményiséget tartania. (Ekkor írja meg sok ember életét megmentő imakönyvét Asbóth Gyula evangélikus lelkésszel együtt: „Fegyverben”. Ebben még azt a „szörnyűséget” is kimondja: „Becsüld és tiszteld ellenségedet...” Sára Sándor később híres filmjének, a „Pergőtűznek” híradóbetétje: Bíró Sándor a pergőtűz hajnalán Úri Szentvacsorát oszt a Don partján.

Nem sejtik, hogy néhány óra múltán a „sztálinorgonák” lövedékek tízezeivel árasztják el állásaikat. Ő egyszerre 80 katonát temet. A 2300 tagú ezredből 400 ember maradt életben. (A tisztek időben megszöktek...) Ő volt az egyetlen tiszt. Reá hárult a felelősség, hogy a méteres hóban, úttalan utakon, partizánoktól és repülőktől üzetve hazahozza bajtársait. (A kiosztott pálinkás kulacsokat a hóba do-

batta velük, hiszen a tartalom a biztos fagyhalált jelentette volna! Határozottnak kellett lennie.)

Itthon viszont a hűvösvölgyi katonai akadémia növendékeit kellett volna nyugatra vinnie. Sopronnál szélnek eresztette őket. („Jutalmul” az SS-tisztek pisztoly-markolattal összetörték arccsontjait. 65 százalékos rokkanttá lett.)

A háború végeztével két éven át Soltész Elemér táborig püspök titkára. A honvédelmi lelkész megsejtesítésével ő rejtette el annak irattárát. Halála előtt egyházi levéltárnak adta át további megőrzésre. (Kinek jutott már eszébe a hajdani magyar királyi honvédség protestáns lelkigondozói szolgálata eseményeinek feldolgozása?)

További „jutalma” az lett, hogy a kommunista katonapolitikai osztály Bartók Béla úti kínzókamráiban két héten át „kezeltek”. (Ez az ÁVO-nál keményebb szervezet volt.) Végül „pardon, tévedtünk” alapon kitétek az utcára... Bereczky püspök-

nél jelentkezett lelkészi szolgálatra. Azt a választ kapta: „Neked itt fű nem terem”. Veresegyházon általános iskolás gyermekeket tanított, majd az ELTE Apáczai Csere János gyakorló iskolájában vezetőtanár. E minőségében az UNESCO-bizottság tagja, Mellesleg hat éven át dolgozott a MTA „Magyar Értelmező Szótár” bizottságában.

1982-ben nyugállományba került. Kőbányára költözött. Legközelebbi vasárnap megjelent a templomban, de

a lelkész arra kérte, hogy jelenlétével ne kompromittálja az egyházközséget... 1985-ben új lelkész érkezett, aki hamarosan presbiteri szolgálatra hívta meg. Ettől fogva – 75 éves kora táján – ígét hirdetett, ha talicskázni kellett a töméntelen romot, azt végezte. A „Názáret” Ifjúsági Központ előkészítő munkáit segítő 30 tagú amerikai önkéntes ifjúsági csoport mellett tolmácsolódott. A 16-18 évesek közéjük valóznak érezték, és csak „Alex”-nek szólították a nagyapa korút.

Vajon a mai Lévy Gimnázium diákjai ismerik-e nagyszerű elődjük példáját? Tudják-e a sárospataki teológia hallgatói, hogy Újszászy Kálmán professzorral együtt mennyit fáradt a kollégium feltámasztása érdekében?

Dr. Papp Vilmos

NYITOTT SZEMMEL

Bomló házasságok III.

Előző cikkem végén egy megtörtént eset példájával érzékeltettem a szerelmi házasságok labilis voltát. A leírt eset azonban további tanulsággal is szolgál. Ugye, arról volt szó, hogy az asszony „cserélte le” a férjét?! Tényleg így szokott ez lenni?... Hát bizony a statisztikák ezt igazolják: a bontóperek háromnegyed részét a feleségek kezdeményezik...

Most érkeztünk el odáig, hogy elővegyük Bibliánkat, s elolvassuk, mit mondott Jézus Urunk a válásról (Mt 19,3-9). Nos, Jézus e szerint (s a többi evangélium szerint is) kifejezetten a férfiaknak tiltotta meg, hogy elbocsássák feleségüket (egyedül Márknál van szó férjét elhagyó asszonyról).

Értjük, hogy miért szólt Jézus ismételen és hangsúllyal a férfiakhoz?

Az egyoldalúan hangsúlyozott tiltás magyarázata az, hogy az akkori asszonyok teljesen rá voltak utalva férjükre egzisztenciálisan. Saját és gyermekeik megélhetése kizárólag férjüktől függött. Érthető, hogy ilyen körülmények között nem akarták elhagyni férjüket a szerelem hiánya, vagy a férj több-kevesebb kívánnivalót tar-

talmazó magatartása miatt... Inkább igyekeztek kedvében járni!

A férjüktől korunkban válni akaró asszonyok többnyire arra hivatkoznak, hogy az részegeskedik, s részegen üti-vágja, terrorizálja őket, s a gyermekeket is. Az esetek jelentős részében ez igaz is. De vajon Jézusnak annak idején miért nem kellett a férfiakat inteni: ne bántalmazzák folyton feleségüket... Mindenféle bünt névén nevezett, hát erről miért nem szólt? Egy magyarázat van: annak idején ez nem volt jellemző magatartás a családokban, vagy legalábbis nem volt tömegjelenség!... És miért van ma, a civilizáltnak mondott, a nőknek (állítólag) jogvédelmet biztosító társadalomban?

Ugorjunk egy nagyot, s az Újszövetségből menjünk vissza az Ó-ba, egészen az ember teremtéséig. Mit mondott a Teremtő Ádámnak? Hát ezt: „Adok néki segítő-társat, hozzáillőt” (1Móz 2,18b), s adta néki Évát... Ádámnak Évát, és nem fordítva!

Sok évezreden át, egymástól sok tekintetben különböző társadalmakban a férfi volt a családfő. Családfő, ami helyes értelmében azt jelenti, hogy irányítója, vé-

delmezője, de nem kihatározza a családnak. Az ember azonban férfiként is gyarló (mint ahogy nőként is), s a család gondoskodó fejéből sokhelyütt és idővel önző diktátorrá lett. Aztán a családfői megbízatással való visszaélés az Újkorban jó „ürügyet” szolgáltatott a család teremtési rendjének felborítására. Jelenleg a nők mind nagyobb százaléka férfiszerepet akar betölteni. Legfeltűnőbb e tekintetben a gyermekvállalás helyetti karrierépítés. De nemcsak erről van szó: erőszakosságban és hűtlenségben is versenyre kelnek a férfiakkal. A nők erőszakosságán azt értem, hogy a család, a gyermeknevelés (ha van) irányítását kisajátítják többségükben. Erre a férfiak kétféle módon reagálnak:

- az egyik típus szeretőt keres (és talál) magának (úgysem kell ő már a családban...),
- a másik (főleg az egyszerűbb emberek) berúg, s az italtól gátlásaitól megszabadulva fizikai erőszakkal igyekszik az elvesztett irányító hatalmát visszaszerezni.

Mind a két esetben a család csataterré válik, ahelyett, hogy biztonságot adó háttér, a kölcsönös szeretet megtapasztalásának helyszíne lenne... A harmadik lehetőség ui. (mármint, hogy a férj belenyugodna mellékszereplővé válásába) ritka, mint a fehér holló...

Kövespataki László
(folyt.)

Tarpai Szilágyi András

Könyvecske a házasság és a válás keresztyéni módjáról

Libellus repudii et divortii Christiani

A válás keresztyéni módjáról szóló 17. századi kalauz modernségben, őszinteségben felveszi a versenyt a „párkapcsolati tréning” könyvekkel. Mindenkihez szólnak ezek a régi, de nem avuló bölcsességű sorok, akik az oldás és kötés nem könnyű élethelyzeteit megtapasztalták.

E második Tarpai Szilágyi-szövegkiadás érdekessége, hogy a sorozatszerkesztő, *Petrőczy Éva* irodalomtörténeti tanulmánya mellett a 17. századi lelkész szerző „házasság-gondozó” művét egy neves mai keresztyén családterapeuta, *Szarka Miklós* lelkész-pszichológus is kommentálja. A szöveggondozás munkáját *Horváth Csaba Péter* végezte.

A könyv magyar címe nem a latin tükörfordítása, hanem a szöveg tartalmát, logikáját igyekszik érzékeltetni, hiszen a szerző az elmátkásodástól a válásig tartó úton vezet végig olvasóit, s a párkapcsolat közben felmerülő konfliktusokra igyekszik keresztyéni megoldásokat kínálni.

MEDGYESI PÁL PURITÁN KISKÖNYVTÁR 2.

TARPAI SZILÁGYI ANDRÁS

Könyvecske a házasság és válás keresztyéni módjáról

Libellus repudii et divortii Christiani

KRE PURITANIZMUSKUTATÓ INTÉZET
FEKETE SAS KIADÓ

Felhívás

Szeretettel kérjük kedves Testvéreinket, hogy a két hittan és etika tanításával kapcsolatos írásban (1. és 4. oldal) megjelenő kihívásokat és feladatokat tekintsék igen nagy lehetőségnek is. Ezekben egy szép élethívatus kibontakozása és beteljesedése is adva van. Minden hittanítót Testvérünk a Nemzetünk lelki állapotát gyógyító életté is lesz.

A Sárospataki Református Teológiai Akadémián történő áldott és előnyös felkészülési lehetőségekre nézve a 2012. május-júniusi számban és a 2012. Karcagi Kárpát-medencei Konferenciára hívogató, korábbi levelünkben elhelyezett információ teljes körű tájékoztatást nyújt. Minden megjelölt lehetőségre nagy szeretettel hívunk és várunk minden kedves Testvérünket az Úr Jézus Krisztus drága Nevében. Ő mondotta: „Az arami való sok, de a munkás kevés. Kérjétek azért az aratásnak Urát, hogy küldjön munkásokat az Ő aratásba.” (Máté 9,37-38.)

Azt olvastam a Bibliában... (5.)

...hogy „nem mindenkié a hit!” (2Thesszaloniki 3,2). Ám azt is olvastam, hogy „Az igaz ember pedig hitből ÉL” (Róma 1,17) Meg hogy a hit Isten ajándéka. Meg nem vásárolható, meg nem szerezhető, ám Isten azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön... (1Tim 2,4). Ennek következtében bár római katolikus felfogás szerint a hit megtanulható, s ezért van hittan, biblikus értelemben azonban csak hittanoktatás lehetséges, hiszen „Sola fide”. „Sola gratia”! Azaz a hittel kapcsolatos ismeretek tanítása. Van-e értelme a misszióknak, istentiszteletre hívogatásnak, a keresztyén nevelésnek?

*

Mindenekelőtt tisztáznunk kell azt, hogy a fenti igé(k)et milyen perspektívából olvassuk. Ha például életünk végefelé visszatekintve megállapítjuk, hogy mennyi a bűn, s a gonoszság miként uralkodik a világon, okkal állapítjuk meg: „nem mindenkié a hit”. Ha tudomásul vesszük, hogy a „hit dolgában is lehet hajótörést szenvedni”, mint az apostol kortársai, Himéneus és az ércműves Sándor (1Tim 1,20), akkor megint csak indokolt a megállapítás. Mint ahogy maga az Úr is szólt tanítványainak arról, hogy a „széles úton” nagy a tolongás, míg a mennybe vezető keskeny kaput kevesen találják meg.

Ha viszont életünk kezdetén tekintünk előre, akkor ellentmondást nem tűrő a parancs: „Tegyetek tanítvánnyá minden népet” alkalmas és alkalmatlan időben egyaránt. Arról is kell tudnunk, hogy aki

hisz, az üdvözül, s aki nem, az elkárhozik. Azaz: „A bűn zsoldja a halál” – az örök halál.

A misszió nem agitáció, nem propaganda, nem reklám. Embermentés. Manapság már félreérthető a „tanítványság” fogalma. (Ma spanyol nyelvet tanulok, holnap – ezt megunván – angolra váltok, holnapután pedig szanszkritra. Szerzek második, harmadik diplomát...) Jézus idejében a tanítványság életközösség volt a mesterrel. Együtt laktak, étkeztek, együtt tanítottak, tanultak. A misszió parancsa tehát Jézussal való életközösségre hív. A „keresztyén” szó Antiochiában gúnynev volt: ez is olyan, mint a Krisztus... Ezt megelőzi a keresztség: állampolgársági bizonyítvány Isten országában...

A másik kérdés azonban az, hogy mi a hit? (A „marxista-leninista „egyetemen” „vallástudományból” diplomázott volt kommunista párttitkár hittanoktatónak jelentkezett, mondván, a településen neki van egyedül „vallási” diplomája.) A hit nem „agytermék”. Még csak nem is hiszékenység. Nem a tudás alternatívája. A hit – életközösség Istennel. Nem véletlen, hogy a bibliai hitfogalom az „anya” szóból származik. Csak Európában állt a fogalom a feje tetejére. Az értelmi tudás pótléka lett, vagy esetleg a hit ellenlábásának, a hisz-

kenységnek a szinonimája. (Tipikus eset: a tv időjárás-jelentő mondja: „Azt hiszem, hogy holnap szép idő lesz”...). Ézsaiás 7,9 szerint a „hívés” és a „megmaradás” egy ugyanazon szó. Az „ÁMÉN” mindkettőnek a gyöke, őseredetileg a szó első fele az édesanyját jelentette. Pontosabban a legjellemzőbb szervét, a magzathoz vezető köldökzsinórt. Ezen át kapta a magzat az élethez és növekedéshez szükséges erőket!

tő köldökzsinórt. Ezen át kapta a magzat az élethez és növekedéshez szükséges erőket!

A hit: kapcsolat Istennel. – Ha valaki ezt a „köldökzsinórt” elvágja, és „független” személyiséggé lesz, abban a pillanatban a maga vesztét idézi elő. A misszió, a hithirdető embermentés arra való, hogy Isten éltető kegyelmi ajánlatát minden ember meghallja, megértse és elfogadja. Ezért a keresztyén reménységgel tekint a világra. „A ti munkátok nem hiábavaló az Úrban”.

HITÜNK ÉS

A 18. kárpát-medencei konferenciánkról

Június 21-24. között, csütörtöktől vasárnapig Karcagon tartotta meg Szövetségünk 18. Nemzetközi (Kárpát-medencei) Presbiteri Konferenciáját a címben jelzett témáról. A mintegy 150 résztvevő, akiknek 45%-a érkezett határon túlról, a Karcagi Református Egyházközség Gyülekezeti Házában gyűlt össze, hogy meghallgassa az előadásokat és megvitassák kisebb csoportokban azok tartalmát.

21-én a megnyitó áhítatot főtiszteletű *Derencsényi István*, a Tiszántúli Református Egyházkerület főjegyzője tartotta az 1Ján 4,1-6 alapján és átadta *dr. Bölcskei Gusztáv* püspök úr üdvözlését is. Áhítatában a központi témához nagyszerű programot adott és a hallgatóság várakozását nagyban erősítette.

A konferenciát ezután köszöntötte *Dobos László*, Karcag polgármestere, nagytiszteletű *Szabó József*, a Nagykunsági Egyházmegye esperese, *Gyurkó Miklós*, a Kárpátaljai Presbiteri Szövetség elnöke, *László Kálmán*, a Királyhágómelléki Presbiteri Szövetség elnöke és *Balla Árpád*, az Erdélyi Presbiteri Szövetség elnökhelyettese is.

Az első előadást *dr. Bustya Dezső*, a Kolozsvári Hittudományi Egyetem Marosvásárhelyi Vallásoktatási Fakultásának ny. tanára tartotta, amelyben téma szerint csoportosítva elemezte a Heidelbergi Káté kérdés-feleleteit, kiváló áttekintést adva mindarról, amely református hitünket jellemzi.

Karcag történetét *Ruzicska Ferenc* helytörténész ismertette röviden, majd a két karcagi református iskola, a Nagykun Református Általános Iskola és a Nagykun Református Gimnázium igazgatói, *Földváriné Simon Ilona* és *Juhászné Zsadányi Erzsébet* adott filmvetítéssel kísért tájékoztatást nagy múltú intézményeikről.

Az esti áhítaton *Koncz Tibor* karcagi lelkipásztor szolgált a Péld. 2. fejezete alapján.

22-én – és a következő napokon is – a résztvevők imaközösséggel kezdték a napot, majd *dr. Bodnár Ákos* elnökségi tagunk, volt főgondnok és zsinati világi elnök vezette a reggeli utáni áhítatot. Az első pénteki előadást *dr. Fodorné dr. Sikó Zsuzsa* belgyógyász-gerontológus orvos tartotta az okkultizmusról, érintve annak megnyilvánulási formáit. Az előadáshoz *Varga Róbert* nagykovácsi lelkész csatlakozott korreferátumával, amelyben né-

hány konkrét esetet mutatott be az okkultizmus negatív hatásáról emberi életekre. A Magyarországon erősödő nem keresztyén vallások közül az iszlám vallást *Németh Pál* Budapest-Ganzkertvárosi lelkipásztor mutatta be. *Dr. Nagy István*, a KRE Tanítóképzői Főiskolai Karának dékánja „Hiedelmek hatása a lélekre és az intellektusra” címmel tartott előadásában kitért a jövőre bevezetendő kötelező hittan- és etikaoktatás kérdéseire is, kérve a presbiterok segítségét abban, hogy a tantárgyak közötti választás magyarázatát, a megfelelő oktatói kör képzésének ösztönzését és a lelkipásztorok bátorítását tekintsek feladatuknak. Ezt követte *Alföldi Boruss Dezső* Budapest-Wekerletelepi lelkipásztor előadása a Biblia emberképéről. A napot a kis csoportos beszélgetések után *Bartha Gyula*, a Szatmári Református Egyházmegye esperese zárta áhítatával, melynek alapigéje a 4Móz 23,19-20, 25-26 volt.

23-án az első előadást *Ittész István* evangélikus lelkipásztor tartotta a sötét erők megnyilvánulásairól a Szentírásban. Ezután *dr. Gonda Lászlónak*, a DRHE docensének az előadására került sor a racionalizmusról, annak történelméről, kifejtve, hogy az ember hogyan próbált észére és érzékeire támaszkodva menekülni nemcsak a hiedelmek, hanem a hit elől is. Ezt követte *dr. Békefy Lajos* vetített képekkel gazdagon aláfestett előadása a világi helyzetről, a keresztyéneket fenyegető halálos veszélyekről egyes országokban, és a pozitív hitvédelemről.

Ebéd után *dr. Sándor Endre* vámosújfalui lelkipásztor-polgármester szólt arról, hogy az egyházi és világi szolgálat együtt még tökéletesebben szolgálja a helyi közösség boldogulását. Ezt követően *Varga Mihály* tárca nélküli miniszter, a karcagi gyülekezet presbiterje szólt a vidék magára találásának lehetséges útjairól, majd *dr. Molnár Róbert* hívó kübekházi polgármester beszélt életéről és azokról a helyzetekről, amelyeken Isten csodálatosan átségitette. Az esti áhítatot *Nagy Béla* karcagi beosztott lelkész tartotta a Zsid 12,12-15 alapján, kiemelve, hogy különbség van az általunk elképzelt és az Isten által ajándékozott békesség között.

24-én, vasárnap reggel a konferenciát *dr. Fazekas Sándor* vidékfejlesztési miniszter, Karcag korábbi polgármestere üdvözölte, hangsúlyozva a vidék fontosságát nemzetünk életében.

HIEDELMEINK

A konferencia összegzését az istentisztelet előtt *dr. h.c. Szabó Dániel*, Szövetségünk elnöke vállalta magára. Befejezésül a főtitkár az Ef 5,11-et ajánlotta a résztvevők figyelmébe: „...ne vegyetek részt a sötétség haszontalan cselekedeteiben, hanem inkább leplezzétek le ezeket.”

Az istentiszteleten, amelyen a vidékfejlesztési miniszter a konferencia résztvevőivel és a helyi gyülekezettel együtt részt vett, az igehirdetés szolgálatát *Szabó József* nagykunsági esperes végezte a 2Kor 12,1-10 magyarázatával. „Elég neked az én kegyelemem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz” – gondolatát járta körül prédikációjában.

Szükséges, hogy ezen a helyen fejezze ki Szövetségünk hálóját Karcag városának, a Nagykunsági Egyházmegyének, a Karcagi Egyházközségnek azért, hogy konferenciánkat mindenben előkészítették és támogatták. Kiváló ellátásunk az Iskola konyháját dicséri. Ki kell emelni a szolgálatokat végzők közül *Szentesi Lajos* főgondnokot, a Nagykunsági Területi Szervezet elnökét, *dr. Viczián Miklóst*, aki a reggeli imaközösségeket vezette, a Gimnázium és az Általános Iskola tanárait, akik szervezőként közreműködtek és a technikai segítők: *Gál András*t és *Kovács Istvánt*. Isten áldja meg további életüket és szolgálataikat.

A konferencia teljes hanganyaga megrendelhető CD-n a Szövetség irodájában.

SzS

Olvasásra ajánljuk

Reini

Dr. Gyökössy Endrénével
beszélget
Sz. Kiss Mária

HARMAT

Reini

Dr. Gyökössy Endrénével beszélget Sz. Kiss Mária

Mire szolgált különös neveltetése, hogyan lett Krisztus boldog követőjévé, és osztotta meg életét a svájci úrilány egy magyar lelkeséssel?

Szerelemről, életre szóló döntésről, bölcsők és koporsók melletti megállásról vall Reini, Ruck Reinhild, aki több mint ötvenöt évig volt odaadó

társa Gyökössy Endrénének, az ismert pasztorálpszichológusnak.

Hallatlan hitből fakadó bölcsességgel szól az élet legapróbb dolgairól és a legsúlyosabb tragédiákról is. Egy asszony, akiben valaki „benne énekel”. Aki fohászát szegezi szembe a rárontó orosz katonával. Aki nyelvkönyvből tanult főzni. Aki végigspórolta életét, de legfőbb aranytartaléka a svájci frankban ki nem fejezhető szeretet. **Lackfi János**

A lélek titkai

Németh Dávid pasztorálpszichológia professzorral beszélget Izsák Norbert

A pszichológia versenyez a teológiával az emberi lelkekért, vagy minden pap, sőt minden hívő tulajdonképpen pszichológus? Lehet-e Jézus tetteit és példázatait a modern lélektan szemszögéből vizsgálni? Milyen sémák befolyásolják, hogy boldognak vagy

pechesnek érezzük magunkat, és miért veszekszünk felnőtt fejjel is a szüleinkkel? Hogyan szolgálja egy vallási közösség a személyiségfejlődésünket avagy a függőségben tartásunkat? *Izsák Norbert* újságíró kérdezi a pasztorálpszichológia professzorát, mindenről, ami csak a lelkünket érintheti.

Nagyistók Ibolya
igazgatói asszisztens

A lélek titkai

Németh Dávid
psztorálpszichológussal
beszélget Izsák Norbert

HARMAT

PRESBITERI KONFERENCIÁK

Tabajd / Dunamellék

A Vértessaljai Református Egyházmegye az idei presbiteri konferenciáját Tabajdon tartotta. Gyülekezetünkben *Agyagási István* esperes, *Sándor Levente* beosztott lelkész és 11 presbiter vett részt.

Az egyházmegye legtöbb gyülekezete képviseltette magát régi és új presbiterekkel egyaránt. A konferencián összességében mintegy 100-110 fő vett részt.

A megnyitó áhítaton Agyagási István esperes úr szolgált, melynek alapigéje az aznapi ige volt a Bibliaolvasó kalauzunk szerint: Róma 2,11-16. Isten nem személyválogató, mindenki szívébe bele lát. Örök életre szóló létkérdés: én hogyan fogok Isten színe elé állni? Az Isten által elkészített kegyelemre kész vagyok-e?

Az áhítat után a 275. dicsérettel magasztaltuk az Urat. Ezt követően *Zsirka László*, a tabajdi gyülekezet lelkipásztora köszöntötte a jelenlévőket. „Minden dolgotok szeretetben menjen végbe!” (1Korintus 16,14) idézte az apostol szavait és erre buzdított mindenkit.

Folytatva az együttlétet *Apostagi Zoltánnak*, a gyúrói gyülekezet gondnokának, a Magyar Református Presbiteri Szövetség területi elnökének a köszöntője következett.

A tulajdonba vett nép szolgálatáról *Rácz József*, a Tolnai Református Egyházmegye esperese tartott előadást az 1Péter 2,9 alapján, ami a presbiteri munkáról szól. A presbiterek felelősek a gyülekezet életéért, segíteniük kell a lelkipásztor munkáját, ehhez azonban hitben megerősödött embernek kell lenniük. Erre a szolgálatra Isten színe előtti esküvel kötelezi el magát a megválasztott presbiter, amit komolyan kell venni, és becsülettel kell végezni a szolgálatot Isten akarata szerint. Isten tesz alkalmassá e szolgálatra embereket a gyülekezetben, Isten választja ki és hívja el a szolgálatra a presbitereket, a gyülekezetnek pedig fel kell ismernie ezt. A XXI. században is hangoznia kell Isten ígéjének, hogy „Térjete meg!” A megtérésre hívó üzenet hangzik.

Maruczán Attila abai lelkipásztor hozzászólásában elmondta, hogy akiket Isten Lelke vezére, azok Isten gyermekei (Róma 8,14). Utalva arra, hogy Isten testvérekké akar tenni bennünket, és vezetni akar Lelke által. „Tegyetek tanítványokká minden népeket” (Máté 28,19). „Valamennyien Isten gyermekei vagyunk, és poroljuk le a keresztyén szó jelentését, hogy mit jelent keresztyénnek lenni.” – mondta az egyik hozzászóló. Egy másik hozzászólás kapcsán még inkább felélénkült a beszélgetés azon téma körül, hogy hívők vagy vallásosak vagyunk-e. Ehhez a felvetéshez hozzászólva Agyagási István esperes úr elmondta, hogy ne elégedjünk meg vallásos szokásokkal, mert csak hit által lehetünk Isten gyermekeivé.

Ezután vendéglátóink bőséges ebéddel vártak minket, ahol elláttak minden földi jóval. Köszönet érte a tabajdi gyülekezet szolgáló közösségének!

Az ebéd után *Dr. Kádár Ferenc*, a Sárospataki Teológiai Akadémia professzora, a sátoraljaujhelyi gyülekezet lelkipásztora tartott előadást: „Az egyház, mint Isten tulajdonba vett népe” címmel. „Az egyház az Istené, mert Isten megváltotta az Ő népét és benne, testvéreim, a te és az én életemet is. Minden az Ő akarata szerint kell, hogy érvényesüljön az egyházban. Az egyház a Krisztus teste. Mi az ÚR Jézus Krisztusban vagyunk testvérek. Próbáljuk a kegyelem útját járni” – mondta. Az ÚR Jézus a felátadás után mondta Péternek: „Legeltesd az én bárányaimat!” (János 21,15). A presbitereknek Isten egyházában Isten bárányait kell hűséggel gondozniuk, javukat munkálniuk. A professzor úr lélekemelő előadását a 274-ik dicséret követte: „Ki Istenének átad mindent, bizalmát csak belé veti...”

Ezután – mivel Tabajdon református általános iskola és óvoda is működik – a gyermekeknek adtuk át a szót. A virágvasárnapi szolgálatukat ismételték meg, az énekeket pedig közösen énekeltek. Műsoruk után rövid beszélgetés következett *Dr. Kádár* professzor úr előadásáról.

Apostagi Zoltán területi elnök a beszélgetést követően *Augustinus* egyházatyára hivatkozva (Vallomások IX/II/2) hangsúlyozta, hogy Isten tulajdonba vett népeként többé nem bocsáthatjuk magunkat áruba, azaz hűséggel és felelősséggel kell szolgálni.

A záró áhítatot *Zsirka László* lelkipásztor a Lk 5,2-11 alapján végezte. Beszélt a nehézségekről, a kudarcokról mint meglévő valóságról, ugyanakkor biztosságot tett arról, hogy Jézus parancsának engedve ma is megtörténhet, sőt meg is történik az emberhalászat csodája.

Hálával tartozunk az Úrnak a Tabajdon töltött napunkért. Reménységem, hogy minden presbiter testvérem, aki nem lehetett ott, egy kis íze-lítőt kapott az ott átéltekből.

Szönyegi Lajosné
sárbogárdi presbiter

Alsószuha / Tiszáninnen

Gyönyörű tavaszi délutánon rendezhettük meg idei első konferenciánkat Alsószuhán. A jó meredek domb tetején álló templomhoz, mint zarándokcsapat érkezett a mintegy nyolcvanfőnyi sereg.

Nyitó áhítatában *Kiss István* helyi lelkipásztor a Máté 8,1-3 alapján arról szólt, hogy a hegyen épült templomból a Jézust hallgató gyülekezetnek hazamenve, a völgybe is magával kell vinnie Jézust, hogy a nélkülük élők is találkozhassanak vele.

Ezután a helyi népdalkör és *Ablonczy Bertalan* orgonájátéka színesítette az alkalmat.

A kilencedik parancsolatról szóló előadásában *Dr. Szilágyi Sándor* arról szólt, hogy ez a parancsolat a kommunikációt szabályozza. A szánkból kijövő beszédet, amely biztathat és elcsüggeszthet, dicsérhet és elmarasztalhat, felemelhet, vagy porba sujthat, és mindig következménye van a másik ember életében. Bűnre vihet, bűnt előzhet meg, depresszióba taszíthat – ilyen felelőssége van a szót kimondó embernek.

KÁRPÁT-MEDENCE TÁJAIN

Csurgó / Dunántúl

Szövetségünk a Somogyi Református Egyházmegyével közösen és a Dunántúli Egyházkerület támogatásával május 12-én, Csurgón, a Csonkai Vitéz Mihály Református Gimnázium dísztermében tartott konferenciát. Az alkalomra meghívtuk a Horvátországi Református Kálvini Egyházkerület és Szlovénia presbitereit is.

A nyitó áhítatot Nagy Csaba, a Somogyi Egyházmegye esperese tartotta az 1Pét 1,1-2 alapján. Az ígéhirdetés szolgálatában kiemelte, hogy azért hívtunk határon túli presbitereket is, hogy legalább lélekben visszaállítsuk a magyar reformátusok egységét. Hangsúlyozta, hogy a jó presbitérium a gyülekezet motorja, de reális a veszély, hogy ez a motor üresjáratban dolgozik. Üzemanyaga a kegyelem, kenőanyaga a békeesség, amelyet az apostol is bőségesen kíván levele címzettjeinek.

A főelőadást dr. Huszár Pál egyházkerületi főgondnok, a Zsinat világi elnöke tartotta. Említette, hogy ebben az évben több jubileumát ünnepelte a Dunántúl; az Egyházkerület és a Tatai Egyházmegye egyaránt idén 400 éve alakult meg. Hálát adunk a megtartatásért, amihez hozzájárult a *Heidelbergi Káté* is. Ez a szimbolikus könyv visszavezet a Szentíráshoz anélkül, hogy lázadna a mindenkori fennálló rend ellen. Felsorolta a megelőző és a legújabb kori hitvallásokat, így a niceai és a barneni hitvallást. Vázolta a HK keletkezésének történelmi körülményeit, különösen kiemelve III. Frigyes pfalzi választófejedelem szerepét annak létrejöttében. Megemlítette a korai német kiadások kisebb módosításait, valamint azt, hogy készül Egyházunkban a nyelvileg felülvizsgált új kiadás is.

Dr. Lábadi Károly néprajzkutató professzor a Drávaszög földrajzi és történelmi szerepe alapján, 10 drávaszögi település – Veresmart, Csúza, Sepse, Hercegszőlős, Kő, Karancs, Laskó, Daróc, Kopács és Belle – neves szülőttei és prédikátorai felsorolásával illusztrálta a reformáció meggyökeresedését ezen a területen. Sztárai Mihály, Szegedi Kis István és sok neves tudós és prédikátor működött itt. Végül kitért arra is, milyen

dramai fogyás tapasztalható a drávaszögi reformátusságnál az utóbbi évtizedekben.

Az előadások után következő hozzászólások között dr. Békefy Lajos javasolta, hogy a HK megjelentetésének jövő évi 450 éves jubileuma alkalmából szervezzünk konferenciát.

A Gimnázium képviselőjében – az igazgató távollétében helyettesítő – Kazinczy Enikő tanárnő ismertette a 220 éves iskola történetét. Elmondta, hogy átmeneti csökkenés után a diáklétszám az utóbbi években újra növekedésnek indult. A jelenlegi tanuló létszám 366, a tanári kar 40 fős. Kézilabdasporthoz, logopédia és gyógytestnevelés képzésük is van. Ebédszünetben a résztvevők megtekinthették a Gimnázium gazdag könyvtárát is. A Szövetség részéről a főtitkár egy fénynyomást illusztráló készülékkel ajándékozta meg a fizika szertárat.

Ebéd után dr. Szilágyi Sándor főtitkár ismertette a Szövetség céljait és eszközeit, valamint szervezeti felépítését, majd dr. Judák Endre presbiterképzési titkár tartott

előadást a kisköri képzés tapasztalatairól és előnyeiről, valamint a jövőre bevezetendő hit- és erkölcsstan oktatás előkészítéséről, bízva különösen a pedagógus-presbitereket arra, hogy vállalják az etika tanfolyam elvégzését és majd a tantárgy oktatását.

A határon túliak nevében Szenn Péter haraszi lelkipásztor és Pozsár János, a haraszi gyülekezet gondnoka vetített képek kíséretében ismertette háborús szenvedéseiket és küzdelmeiket azért, hogy végezhesék szolgálatukat. Örömmel számoltak be arról, hogy az egyházközségek Horvátországban még az idén visszakapják földjeiket.

A záró áhítatot Szászfalviné Farkas Judit csurgói lelkipásztor tartotta a Mt. 16,12-18 alapján. A régi presbitereknek is felelniük kell Jézus kérdésére: „...és ti kinek mondotok engem?” Amint Siklós József egy versében írta: „Egyszer vallani kell, a titok szétfeszít...” Személyes bizonyágtételként elmondta, hogy neki Jézus lelki „élettárs”-a. Kérte, hogy a presbiteri esküt senki ne feledje évek múlva se.

JSZ

A hamis tanúskodásról szólva említette Nábót szőlőjét és Jézus elítélésének történetét. Az egyik esetben lefizetett tanúk hazugságával, a másikkban Jézus szavainak elferdítésével értek célt a felbujtók.

Ezek után a 112. Káté-feleletet hét pontba szedve mutatta be, mit kíván Isten a kilencedik parancsolatban.

Szolgálatá végén saját életéből hozott fel bizonyágtételnek beillő példát.

A csoportbeszélgetések a pletykáról, a fúrásról, a bemártásról, az égetésről, a jelen nem lévő embertárs kibeszéléséről folytak. Érdekes volt arról beszélgetni, hogy a magyar nyelv milyen találó szavakat használ ezekre a cselekedetekre.

Előkerültek aztán olyan témák is, amelyről nem is gondoltuk, hogy a kilencedik parancsolatba ütköznek, mint például az udvariaskodás, amikor nyakig vagyunk a munkában és váratlan vendégek érkeznek. Szívünk szerint hazaküldenénk őket (vagy a pokolba). Ilyenkor fel lehet venni a bájvígyort, vagy el lehet mondani őszintén, hogy „rosszkor jöttetek, de félretesszük a munkát, gyertek be”.

Szó esett a hazugságról, hogy manapság már nem is lehet nélküle élni. Létezik-e Isten előtt kegyes hazugság? Arra jutottunk, hogy kegyes nem, de szűkséghazugság létezik, amikor emberletről van szó. Példaként kerültek elő a Mózes születésénél segédkező bábák, akik hazudtak

a fáraónak az élet védelme érdekében – és Isten megáldotta a bábákat.

Érdekes volt azzal is szembesülni, hogy az igazság kimondása nem mindig épít. Ha nincs szeretetbe ágyazva, akkor inkább ne mondjuk ki az igazságot. Isten is így cselekszik velünk. Hol lennénk már, ha Isten nem szeretete alapján nézne ránk, hanem igazságossága alapján!

Végül levontuk a tanulságot: ha a szeretet parancsát követjük és megéljük, nem fogunk rágalmozni, hazudni, pletykálni, hanem törekedni fogunk arra, hogy „felebarátom becsületét és jó hírnevét tehetségem szerint oltalmazsam és előmozdítsam” (H. Káté 112.).

A templomba visszatérve Dr. Szilágyi Sándor főtitkár a Magyar Református Presbiteri Szövetségről, szolgálatáról tartott rövid vetítéses összefoglalót.

Dr. Bodnár Ákos evangélicizációjában a Lukács 6,45 alapján kapcsolódott a nap témájához. Ha a szájjal vétkezünk, akkor ott a szívvel is baj van, mert onnan erednek a szavaink. Ha megítélve érezzük magunkat kimondott szavaink miatt, akkor ne (csak) a nyelvünket zabolázzuk meg, hanem vizsgáljuk meg a szívünket, hogy milyen indulatok feszülnek ott, amelyek ilyen szavakat hoznak felszínre.

Imaközösséggel és szeretetvendégséggel zárult az Istentől megáldott konferencia.

Csikai Sándor

Rát on / Királyhágómellék

2012. április 29-én verőfényes, vasárnapi délután gyűltek össze a párszáz lelket számláló Rát oni Református Egyházközség által megrendezésre kerülő kistérségi presbiteri konferenciára a Szilágysomlyói Református Egyházmege Kraszna-mentéhez tartozó gyülekezetek presbiteri.

„Az egyháznak a Jézus a fundamentuma” – kezdetű ének erőteljesen csendült fel a 91 presbiter ajkáról, kik ezen a találkozón megjelentek. A házigazda, *Gáspár Zoltán* lelkipásztor a Tituszhoz írt levél első részének 5-16. versei alapján hirdette Isten hozzánk intézett szavát, melyben az álladó fejlődésre, a továbbképzések szükségességére hívta fel a figyelmet. Nem érhetjük be kevéssel – hangsúlyozta az igehirdető, hisz Isten sokat akar ránk bízni.

Lelkipásztor igehirdetését az ifjak verses-zenés műsora követte, mely

olyan momentuma volt a rendezvénynek, amely reménységgel töltött el bennünket: a gyertyás jelenetben a kialudt gyertyákat a még égő remény-gyertya újból meggyújtotta. A remény lángja adhat újból életet mindenkinek.

A köszöntések után *Szőnyi Levente*, egyházmegeünk esperese, a Kossábeliekhez írott levél alapján hangsúlyozta, hogy hálaadásunk legyen egyre bőségebb, hisz van miért hálát adni. Boldog a háládatos ember, aki felismeri az Úrtól kapott ajándékok végtelen sorát. Egyházmegeünk is hálás lehet, hogy egy néhány száz lelket számláló gyülekezet, mint a rát oni is, elvállal egy ilyen találkozó megszervezését. Hálásak lehetünk azért is, mert egy szórvány gyülekezettel többben vagyunk, Kárásztelken is vannak reformátusok, akik igénylik az egyházi szolgálatunkat. Csodásan működik az Úr, aki gondoskodik életünkéről, fejlődésünkéről, és tud áldásokat fakasztani, még a legínségesebb körülmények között is.

Tóth András, az egyházmege Presbiteri Szövetségének elnöke a számbavétel után (91 résztvevő) „A hithű presbiter Isten és a gyülekezet szolgálatában” címmel tartott igényes előadást, melyben egyházunk mai helyzetét és állapotát felvázolva, a presbiter jogaira és kötelességeire hívta fel egyházi törvénykönyvünk alapján a figyelmet. Hozzászólások rendjén nemcsak lelkipásztorok, de presbiterek részéről is olyan kérdések fogalmazódtak meg, amelyek megválaszolása a jövőre nézve elengedhetlenné válik.

Ha Isten éltet, jövőre újból találkozunk majd Krasznán, kik már most bejelentették, hogy szeretettel várnak bennünket. A találkozónk szeretetvendégséggel zárult, ahol a jó étvágy jó hangulattal párosulva mindannyiunk meglegedését szolgálta.

Megtartó Atyánkon túl, köszönet illesse azokat, kik most is bebizonyították, hogy van élet és erő a kis gyülekezetben is. Mindenért bőségesen adjatok hálát.

Fazakas Sándor lelkipásztor

Sajókaza / Tiszáninnen

A nyitó áhitat Máté 8,5-8 alapján *Bundzik Attiláné* sajkókazi lelkipásztor szolgálata volt. A gyógyító szavakról szólt, a bizalom, a megbecsülés, az imádság hangjáról, amelyek olyan ritka értékek lettek a mai világban.

A szervezésbe csúszott hiba miatt dr. Benke György professzor úr nem tudta vállalni az előadást, így *Csikai Sándor* területi elnök szolgálatát hallhatták a résztvevők.

Az imádság óriási témaköréből csak néhány gondolat merült fel: kinek a dolga az imádkozás; mi kell az imádsághoz; mi nem számít imádságnak; miért olyan kevés a dicsőítés és milyen a helyes közbenjárás.

A csoportbeszélgetésen folytatódott a téma kibontása.

- Milyen imádságot hallgat meg Isten, és milyet nem?
- Milyen választ adhat Isten az imádságunkra?
- Milyen lelki akadályai lehetnek az imádságnak?
- Az imádság fajtái tartalom szerint: imádás, hálaadás, bűnvallás, közbenjárás, kérés. A mi imádságaink főleg melyikhez tartoznak? Mi van a másik négygel?
- Mi az az imádás? Ez a legmagasabb rendű imádság.
„Csak nézlek boldog szívvel, és nem győzlek nézni Téged; Szóm és erőm mind oly kevés, hogy elmondhassam néked; Bár felfoghatna Tégedet az emberszív és ismeret, hogy megfeytse titkod!” 329. d.

Szoktunk mi így imádkozni?

- Mit tartalmaz a hálaadó imádság? Mi kell hozzá?
- Miért van szükség bűnvalló imádságra? Jakab 5,6
- Mi az a közbenjáró imádság? Mi kell hozzá?
- Mi a kérő imádság? Miért ez van a sor végén?
- Az imádságokat megkülönböztetjük forma szerint is. Lehet belső

kamrás és közösségi. Mi a különbség a kettő között? Mit mondunk el az egyikben és mit a másikban? Szükség van-e mind a kettőre? Melyiket szeretjük jobban? Miért?

- Mit szoktak mondani azok, akik nem jönnek a gyülekezetbe? Tudok én otthon is... Igazuk van? Miért félnek a gyülekezetbe jönni?
- „Én nem tudok imádkozni” – halljuk másoktól. Mit mondhatunk nekik erre?

Az evangélicáció szolgálatát a konferenciára látogató dr. *Szabó Dániel* elnök testvérünk végezte. János evangéliuma 1,11-12 és az 1János 3,1-3 alapján szólt arról, hogy kik Isten fiai, hogyan leszünk Isten fiai és mi a szolgálatunk Isten fiaiként.

Imaközösség és szeretetvendégség zárta a konferenciát.

„A hit életet ment, közéletet teremt!”

Zsobók

Nagyszerű kezdeményezés volt a XXI. század kezdetén a magyar reformátusság életében az, hogy 500 határon túli igehirdetőt hívtak meg egy vasárnapi istentiszteleti szolgálatra. Látogatásukat egy év múlva ugyanennyi anyaországbeli viszonzta. A budapesti kőbányai eklézsiába egy kolozsvári teológiai professzor érkezett. Amikor eljött a viszontlátogatás megbeszélésének ideje, egy pillanatra gondot jelentett az, hogy ő nem gyülekezeti lelkész. Ekkor lépett be az ő kolozsvári szobájába *Molnár János* professzortársa. Egy perc töredéke alatt rendeződött a kérdés. Az ő felesége *Irma nagytiszteletű asszony* zsoboki lelképásztor. Ha a „nagy főváros” lelkésze elfogadja a meghívást, szívesen látják a kis kalotaszegi gyülekezetben 2005. április 10-i hétvégén.

Akkoriban jelent meg *Révész Máriusz* országgyűlési képviselő nagyszerű riportkötete: a „Sorsfordítók Erdélyben”. Megajándékozott könyvével. Ennek első nagy fejezete Zsobókról és a Molnár-házaspár szolgálatáról

szól. Zsobók a XX. század végén a csodák egyike. Zsobókon lehet keresztyénséggel találkozni. S ha valaki tanulni akarja a kálvini egyházfogalmat, utazzon Zsobókra. (Révész Máriusz azt tanácsolta, hogy legyen kéznél néhány tartalék filmtekercs is.)

Négy nap múltán hazaérkezve mérnök kurátorunknak megmutattam Zsobók látképét. „Micsoda nagyszerű víztározót és erőművet lehetne ott építeni!” – szólalt meg a mérnök... 1989 előtt Ceausescu és vízügyesei is így gondolták. Am Zsobók – Isten örök végzéséből – nem került víz alá.

Korábbi időkre visszatérve a templom kiégett állapotban, a lelkészlak egy évtizede üres egértanya. A „víztározó projekt” hírére a magyar református falu fiatalsága kolozsvári és nagyváradai „blokkházakba” menekült. (Itt még kisebb lakások vannak, mint a magyar panelekben.) Három-, négy-, ötszobás módos portákat hagytak maguk mögött. Visszamaradt 313 jórészt idős ember. A hat kilométerre húzódó országúthoz még bekötőút sem vezetett.

Szintén Kalotaszegen szolgált az akkor már négy gyermekes Molnár Jánosné, Irma nagytiszteletű asszony. Férje Kolozsváron volt teológiai professzor. Az ő lelkészlakuk már nagyon szűk volt. Zsobókiak felkeresték őket, hogy nem jönnének-e hozzájuk. Az ő parókiájuk tágas, ám az évtizedes lakatlanság megviselte. Ha eljönnének rendbehoznák. Így is történt. Ám a templom kiégett állapotban volt. Egykor csodálatos kazettás mennyezete, bútorzata elpusztult. Molnár Irma tiszteletes asszony javasolta a templom teljes megújítását. A 313 zömmel „nyögődjás” léleknek hite volt, de pénze nem. Viszont az idős asszonyok tudtak kézimunkázni. Kiszámították, hogy egy méretes asztalterítő árából kitelik egy kazetta ára. Egy télen át készül-

tek a kalotaszegi terítők. Nyáron németek megvásárolták. Következő télen pedig az asztalosok elkészítették a kazettákat. Sőt, kikerült a templom teljes bútorzata!

Zsobók hajdani iskolája elsorvad. Vele együtt több környékbeli iskolát bezárás fenyegette. Haza kell hozni a nagyszülők unokáit! De hogyan? Nincs munkahely, nincs bekötőút. Voltak, akik már temették volna a falut... A lelképásztor asszony javasolta a presbitériumnak, hogy el kell készíteni a

6 km-es bekötőutat. (Akkor hazajöhetnek a blokkházakban szorongó fiatal családok a tágas falusi portákra, s innen autóval járhatnak a munkahelyre.) Az út nyomvonalát felosztották. Minden család kapott 30-40 méteres szakaszt. Erdőn-mezőn át bozótot irtottak, árkoltak. Elkészítették az út profilját. Németországi testvértelepülések felajánlották a makadámút elkészítését. Az állam nem ismerte el az út létét. Sem térkép, sem tábla nem jelzi. (Eláruljuk a titkot: Bánffyhyunad után, Sárvasár túlvégén –

Kolozsvár felé menet – baloldala eső rakodótérnél kell bekanyarodni.)

A fiatalok hazaköltöztek. Vitték a sok gyermeket. Megmentették az iskolát. Mivel a gyermekek megnőnek, felsőtagozat is kell. Ehhez pedig már nagy létszám szükséges. A presbitérium elhatározta: árvaházat kell létesíteni! Fel is épült a 100 férőhelyes árvaház. Nyugati adakozók áldozatából. (Bármely svájci, holland, német város megirigyelhetné!)

Ez az intézmény viszont 53 személynek biztosított tartós munkahelyet. Már nem kell mindenkinek városra járni munkába. Ám a sok száznak sok ennielőre van szüksége. Érdemes a határt újra megművelni, mint egykoron. Ámde nem szabad „felvásárlókra” hagyatkozni. Svájból kiselejtezt malmot, Németországból használaton kívülre került pékséget kaptak. Mindenki beadta gabonáját a gyüleke-

zeti malomba, lisztjét a gyülekezet pékségbe. Azóta minden nap friss kenyér kerül az asztalra! Bár a falu immáron a duplájára nőtt, annyi lisztet ember meg nem ehet. Megindult – gyülekezeti szervezésben! – a nagybani állattartás. S ehhez EU-szabványos vágóhidat kellett létesíteni.

Nemcsak Zsobók, de vele együtt fél tucat magyar református falu virult ki! Ottlétünkör hirdette ki istentiszteleten a tiszteletes asszony, hogy a következő héten EU-bizottság érkezik megvizsgálni a falun átfolyó patak vizét. Mindenki tisz-

togassa ki a háza előtti mederszakaszt!

Jó lenne ha Zsobók példája a Kárpát-medence reformátusságának köztudatába kerülne. Nincs lehetetlenség, csak tehetetlenség. A hit életet ment, közéletet teremt!

Papp Vilmos

Négy félév kincsei

A Sárospataki Presbiteri Népfőiskola 2010/2011-es tanévének őszi félévét negyvennyolc hallgatójával együtt én is iskolapadban ülve kezdtem. Közel ötven évvel ezelőtt ültem ezek között a falak között gimnazistaként. Hogy újból itt üljek, ahhoz két csodának is történnie kellett. A *csoda* – definíciója szerint – „olyan esemény, amelyet tapasztalataink és ismereteink fényében nem tartunk lehetségesnek”. Istennek volt kegyelme és hatalma mindkettőt megcselekedni. Ez a két nem természetes jelenség a megteremtés és a teológia újraindulása Patakon.

Konfirmációm után még szűk tíz évnek kellett eltelni ahhoz, hogy Isten személyesen is meg tudjon szólítani. A konfirmációban részesülő, lelkesedő gyermekként nem tudtam, hogy van tovább is. Az előkészítőben szorgalmasan megtanultuk a káté kérdés-feleleteit, de nem volt szó arról, hogy mi is ennek a lényege az életünkben, hétköznapiinkban. Református lettem, az egyház hivatalosan bejegyzett tagja. Igyekeztem rendszeresen templomba járni. A hasonló korúakkal együtt a karzaton ültünk. Mikor az istentisztelet véget ért, a templomajtóban mint ha lapoztunk volna egyet, kiléptünk a másik lapra. Nem voltunk „rossz emberek”, ott kint nem tartottuk „bűnösnek” magunkat. A templom az más. Ott az úrvacsora előtt a tanultak szerint a többiekkel együtt mechanikusan „hittük és vallottuk”, illetve „ígértük és fogadtuk”.

Aztán a nagyon jó eredménnyel befejezett iskoláim után Isten elérkezettnek látta az időt, hogy elkezdjen velem ezeknek a dolgoknak a lényegéről beszélni.

Isten egyik „munkaeszköze” a nyomorúság. Nálam „kórházi terápiát” alkalmazott. Akkor nagyon nem tetszett. Évek kellettek, hogy meglássam: az életem igazi nagy ajándéka, Isten szeretetének a bizonyítéka volt ez a kórházi kezelés.

A szomszéd szobában egy hófehér hajú, mély hitű 65 éves református lelkipásztor feküdt. A vele való beszélgetéseket használta fel Isten arra, hogy tovább mutasson: kevés az ismeret, kevés reformátusnak lennem. Jézus Krisztus a vele való személyes, napi közösségre hív.

„...akik pedig befogadták Őt, azoknak hatalmat adott, hogy Isten fiaivá legyenek. Azoknak, akik az Ő nevében hisznek” (János 1,12).

Ha tehát befogadom az életembe Jézus Krisztust, akkor Isten gyermekévé leszek, és Isten ettől kezdve tud velem úgy bánni, mint gyermekével. Ő nem erőlteti ezt. „Az ajtó előtt állok és zörgetek. Ha valaki megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz...” Ez egy tudatos döntés: „Úr Jézus Krisztus átadom neked az életem irányítását. Szeretnék mindenben engedelmes lenni Neked. Segíts ebben, kérlek!”

Átélttem, hogy megszületett bennem, a régi életemben, mint egy istállóban Jézus Krisztus élete, és elkezdte ezt kitakarítani. Semmit nem tett beleegyezésem nélkül. A régi életem értékeire, indulataira, hiányosságaira egyenként rámutatott: ez a kacat gátolja, hogy teljesen elfoglaljam az életedet. A mai napig is taka-

rít, tapintattal és szeretettel. Ha valamihez ragaszkodok, hagyja, hogy – a károm árán – meglássam végre, hogy igaza volt, és engedekek neki. A legnagyobb csoda, amikor egy ember szíve megnyílik Isten előtt.

A másik csoda: megdőlt az a hatalmi struktúra, amelyiknek legnagyobb bűne az volt, hogy Isten fölé emelte magát. Mint már a történelem során annyiszor, ebben az esetben is beigazolódott, hogy ki „dönt királyokat és tesz királyokat”. Ő, akinek adatott minden hatalom. Isten csak átmenetileg tűnik vesztesnek.

Ez a két csoda egyengette utamat újból Patakra. Nem csak az enyémet, hanem mindnyájunkét, akik beiratkoztunk, hogy együtt hallgassuk hívő tanáraink előadásait a Bibliaismeret, Hítismeret és Egyházismeret órákon. Nagy élmény a csoportbeszélgetések

őszintesége, közvetlensége, és a világmisszióra való kitekintés a fórumbeszélgetéseken. Nagyon jó közösség alakult ki a több szempontból is tarka csoportban, amelyik három országból, különböző polgári foglalkozásból és közel nyolcvan évig terjedő széles életkori skálából jött össze. Már az első találkozáskor világossá vált, hogy mi a közös bennünk: az életünk lényege, hogy szeretnénk az Úr Jézust jobban, teljesebben szolgálni, Őneki életünk minden területén

engedelmeskedni. A követéshez ismeret is kell. Ezért jöttünk ide.

Évés közben jön meg az étvágy – tartja a közmondás. Időközben beindult Kárpátalján egy kurzus, mert az onnan átjárók elvittek a jó hírért, jó ízért a patakinak. Nem a féltékenység, hanem az őszinte vágy munkálta azt is, hogy Felvidék is jelentkezett az igényével. „Ímé milyen jó, ha együtt lakoznak az atyafiak, csak oda küld áldást az Úr, és életet örökké” mondja az Ige. Ezt az áldást éltük át minden alkalommal.

Mindenkinek szeretettel ajánljuk ezt a kurzust. Ugyanakkor imádkoznunk kell tanárainkért, akiknek már egyetlen szabad hétvégéjük sincs. Isten áldja meg őket és adjon nekik erőt ehhez az embert próbáló tempóhoz, és pótolja ki nekik az ő ígérete szerint százannyival az Ő munkájának végzése miatt félretettüket.

Mindnyájunk nevében elmondhatom, hogy sajnáljuk, hogy ilyen gyorsan eltelt ez a két év. Gazdagabbak lettünk a káté „leporolásával” is. Személyesen is megtapasztaltam, hogy megerősödött bennem a preambulumban megfogalmazottak bizonyossága:

„testestől-lelkestől úgy életemben, mint halálomban nem a magamé, hanem az én hűséges Megváltómnak, Jézus Krisztusnak a tulajdona vagyok, aki az Ő drága vérével minden bűnömért tökéletesen eleget tett, és engem az ördögnek minden hatalmából megszabadított, és úgy megőriz, hogy az én mennyei Atyámnak akarata nélkül egyetlen hajszál sem eshetik le fejemről, sőt inkább szükséges, hogy minden az én javamra és üdvösségemre szolgáljon. Ezért ő Szentlelke által az örök élet felől engem is biztosít és szív szerint hajlandóvá és készsé tesz arra, hogy ezen túl őnéki éljek”.

Jobbágy József

MAGYAR PRESBITER

AZ ORSZÁGOS REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG KÖRLEVELE

Szerkesztőség:
Budapest, VII. Vilma királynő-út 5.
Telefon: 134-043.
Kiadóhivatal: XIV. Hermina-út 51.
Megjelenik évente ötször.

Főszerkesztő:
DR. RAVASZ LÁSZLÓ.
Felelős szerkesztő:
SZABÓ IMRE

A Magyar Presbiter az összes presbitereknek
az ORPSz tagjait fejében jár.
Kérjük a presbitériumokat, hogy ezt a tudást,
amely évi 1 Ft. mulhatatlanul kütödjék be.
Akiknek saját címére megy a lap, azoktól
120 Ft. beutalást kérjük.

Brunner Emil a presbiteri intézményről

A *Magyar Presbiter* 1941. június havi számában jelent meg a jeles svájci teológus írása, melyből most néhány részletet idézünk.

Bevezetőül a következőket tudhatták meg az akkori olvasók:

„A zürichi egyetem nagytudományú és világhírű teológia professzora az alábbi cikket előszónak írta a svájci református presbiterek részére készült Presbiteri útmutató című kis könyvecske elé.

A svájci református presbiterek mozgalma ma ott kezdődik – teszi hozzá a Magyar Presbiter szerkesztője 1941-ben –, ahol mi 15 esztendő előtt állottunk. – Vagyis, tegyük hozzá, 1926-ban, az ORPSz megalakulásakor. – Ez a cikk is elárulja a sorok között, hogy a presbiteri öntudat a svájci ref. egyházban nagyon elhalványodott.”

A közösség a hit értelme

Keresztyén gyülekezet alatt valami mást kell értenünk, mint az igehirdetés hallgatóságát. A keresztyén gyülekezet a hívők élő közössége. Midőn az apostolok az Istennek a Jézus Krisztusban való megváltói cselekedetéről szóló hírről kimentek a világba, nem az volt a feladatuk, hogy csupán egyes embereket nyerjenek meg Krisztusnak, hanem hogy gyülekezeteket teremtsenek, szent, papi és királyi népet, amely Jézus Krisztust ura és megváltójaként ismeri, és neki adja életét. Mert éppen abban mutatkozik meg a megváltás érvénye, hogy az egyes ember nem egyes többé, hanem taggá válik azon a testen, amelynek a feje a Krisztus. A közösség ennél fogva nem valamely, a keresztyén hithez hozzákapcsolódó, vagy esetleg hozzá sem kapcsolódó járuléka, hanem a hit lételeme: közösség az Istennel, és ezáltal az embereknek egymással való közössége. A gyülekezetalkotás ezért az apostolok szemében nem valami „inkább szervezeti” kérdés vagy „külső” mozzanat volt, ellenkezőleg, Isten Igéje hirdetésével felbonthatatlanul együvé tartozott.

Cselekvő egyháztagság

A keresztyén egyházak erről mindig újra megfelelkeznek, először a katolikus egyház, azután a reformáció egyházai. Megvoltak ugyan mindig az istentiszteleti közösségek, a „hívők összefüvetele” (coetus fidelium) Isten Igéjének és az Úrvacsorának vételére, sőt azért is, hogy együtt imádkozzanak, és Isten énekben ma-

gasztalják. De ez az istentiszteleti közösség nem elegendő a bibliai értelemben vett, igazi gyülekezetalkotáshoz. Természetesen az isteni Igének a prédikációból, az oktatásból és az Úrvacsorából való vétele, elfogadása az első és alapvető dolog a gyülekezet létrejöttében. A hit elsősorban elfogadás, a hitbeli közösség pedig az elfogadásban és az elfogadás által való közösség. De erre az első mozzanatra másodiknak is kell következni. A hallást követni kell a cselekedetnek, az elfogadást az aktív továbbadásnak és gyümölcsözővé tevésnek. A keresztyén gyülekezet csak akkor élő, ha léte közös tevékenységben nyilvánul meg. Éppen olyan mértékig cselekedeti közösség, mint hallgató közösség. Ezért gondoskodtak az apostolok kezdettől fogva arról, hogy a gyülekezet tagjai a gyülekezet számára végzendő tennivalókat kapjanak. Sőt önmagától adódott ez ott, ahol Isten Lelke mint élő valóság dolgozott. Az isteni adománnyal feladatot is kapott mindenki. A keresztyénség első szakaszának gyülekezetei csak cselekvő tagságot ismertek; a nem aktív tagok holt, lementszendő tagok lettek volna.

Felelősségtudat az egyházzal szemben

[...] Ha az egyház túlságosan kevés életet sugároz, a lelkeszt teszik érte felelőssé. Ez az egészségtelen, a bibliai képnek teljesen ellentmondó állapot, amelybe az egyházközösségek mindenfelé beleesnek. Ezért nem lehet szó az egyház megújulásáról, ha nem kerül sor az egyházzal szemben való felelősségtudat felébredésére, és az összes egyháztagoknak a gyülekezet számára való mozgósítására. [...]

Az Újszövetség éppen úgy nem ismer egyházgondozókat, mint ahogy lelkipásztorokat sem. Az újtestamentumi keresztyén gyülekezetek másképpen voltak „szervezve”, mint a mai református egyházunk. Azok az apostolokon kívül a gyülekezetnek teljesített szolgálatok nagy sokféleségét ismerik (a „hivatal” szó félreérthető, mivel azon a legtöbb európai nyelv valami többé-kevésbé állami dolgot ért), és a megbízottaknak tulajdonképpen csak két csoportját ismerik, a presbitereket és a diakónusokat, némely helyen talán egyáltalán csak az elsőket. Ebben az értelemben valóban azt mondhatjuk, a presbiteri tisztség az egyetlen, és mindent magában foglaló, nem említve az apostolságot. A presbiterek vállaira helyezték a tanítás feladatát éppen úgy, mint az istentisztelet vezetését, a felügyeletet és a lelkigondozást.

A szerző a továbbiakban az ősi mintaképről, az ősi mintakép eltorzulásáról és a megújuló presbitériumokról fejt ki véleményét. Befejezés-képp még két összegző gondolatot ragadunk ki Brunner bevezető gondolataiból:

Hozzá kell kezdeni végre a helyes egyházgondozáshoz. „Másképp azonban nem kezdődhet el az egész, mint úgy (a misszióból vett példa világosan mutatja), hogy Istennek az Igéje tüzet fog egy emberi szívben, hogy egy ember, az Evangéliumtól megérintve, elkezdje azt komolyan venni. Semmiféle tanfolyam, és semmiféle jószándék nem tudja ezt elérni. De Isten a tanfolyamokat és gyűléseket eszközként felhasználhatja, és elhatározás nélkül a hit, és a hitben való élet sem kezdődhetik el. [...] Amire azonban mindenképp szükség van, az az egyház megújulása; mert csak a keresztyén hitben van meg a szolgálatnak és áldozatnak az az ereje, amire szükségünk van. Minden igazi élet, az igazi keresztyén közösség élete is, sejtépződéssel kezdődik. Egyházgondozó intézményeinknek kell amaz új élet sejtjeivé lenni, amely mindentűtt létrejön ott, ahol a Jézus Krisztusban való kiengesztelő művéről szóló evangéliumot komolyan veszik. A presbitériumoknak nagy felelősség nyugszik a vállán.”

„Alig képzelhető el, micsoda áldást jelentene országunk és egyházunk számára, ha a presbitériumok a hitközösség sejtjeivé és a gyülekezetképződés központjaivá válnának. Miért ne lenne ez lehetséges?”

*

Heinrich Emil Brunner (1889–1966), a zürichi egyetem professzora volt, ki a másik híres, a magyarok előtt is közismert és kedvelt teológus, Karl Barth (1886–1968) kortársa és egyik nagy vitaközvetője volt. Brunner már 1935-ben járt Magyarországon, a Pápai Református Teológiai Akadémián március 6-án *A református teológia feladata a jelenkorban* címmel tartott előadást. A gyorsírással lejegyzett előadás meg is jelent magyar fordításban. (Pápa, 1935.) Ekkor került vele szoros kapcsolatba a „magyar észjárás” legjobb ismerője, Karácsony Sándor. A *Magyar Presbiter* később is, 1946-ban (decemberi szám) és 1948-ban (pünkösdi szám) is közölt egy-egy írást Brunnerrel. A magyar olvasók előtt a legismertebb *A mi hitünk*. Fordította Bíró Mózes. Végző: Ravasz László. Bp. 1935. (*Unser Glaube. Eine christliche Unterweisung*. 1935.) Ebben közérthetően magyarázza a keresztyénség és hitünk főbb kérdéseit. Mindjárt az első: Van-e Isten?, majd a következő: *Csakugyan Isten igéje-e a Biblia?* Ennek a kérdéskörnek amúgy is nagy szakértője volt a szerző. *Jézus példázatairól* tartott beszédei is megjelentek magyarul, Geréb Pál református lelkész fordításában. (Kolozsvár, 1939. – Eredeti címe: *Saat und Frucht. 10 Predigten über Gleichnisse Jesu*. 1938.)

A jelen cikket pedig dr. Bácsy Ernő (Karcag, 1910-?), a Lónyai utcai református gimnázium akkori tudós tanára fordította.

Dr. Kis Domokos Dániel

Szegénység, szolidaritás

Ismét igen időszerű témával foglalkozott a Keresztyén Civil Szervezetek 6. Országos Fóruma. Az Országház felsőházi termében összegyűlt civil szervezeti küldöttek, közöttük Szövetségünk főtítkára a fórum első felében a tényeket tekintették át országunk szegény rétegeinek növekvő létszámára és legégetőbb problémáira vonatkozóan, majd a második részben a helyzet javítására eddig tett és még inkább a megtehető intézkedéseket gondolta át együttesen.

Strommer Pálnak, a Magyar Piarista Diákszövetség elnökének levezető elnöklésével elsőként *dr. Harrach Péter*, a KDNP elnöke a szegénység hármasságáról, az emberi életben, az egyházakban és a társadalomban kimutatható hatásairól szólva felhívta a figyelmet arra, hogy Európában változás alatt áll az állam szerepe; segélyezés helyett az esélyteremtés kerül az állami tevékenység súlypontjába.

A következő köszöntést *dr. Szászfalvi László*, a KIM államtitkára adta át a fórumnak. Elmondta, hogy a kormányzat célul tűzte ki a civil szervezetek bevonását a szegénységgel és a szegények iránti szolidaritással kapcsolatos feladatok megoldásába. Áttekintette a múlt év végén elfogadott és hazánk történetében első civil törvény legfontosabb újításait, kiemelve, hogy ez a kerettörvény bevezeti a civil szervezetek közhiteles nyilvántartását, meghatározza a civil szervezetek formáit, a közhasznúság alapelveit és új alapokra helyezi a civil szervezetek pályázati rendszerét.

Itt a levezető elnök megjegyezte, hogy az Európai Unió célul tűzte ki, hogy a következő tíz év alatt 20 millióval csökkenti a területén élő szegények számát, ami hazánk esetében mintegy félmillió csökkenést jelent.

Az első előadást *Balog Zoltán* államtitkár tartotta „A nemzeti felzárkózási stratégia” címmel. Megemlékezve a nemrég elhunyt Kopp Mária társadalomkutatóról, rámutatott, hogy társadalmunk túlzottan individualistává lett, ami miatt alapvető intézményeink – az egészségügy, az oktatás – a működésképtelenség határára jutottak. A lakosságból mintegy 7 millióan semmit sem tudnak hozzátenni az ország működtetéséhez és minden teher a 3 milliónyi dolgozó embert sújtja. Míg a Kádár-korszakban a cigány lakosság 85%-ának volt munkaviszonya, ma ez az arány országosan 15% és egyes területeken ennél jóval kisebb arány is előfordul. Az EU közgazdasági kiszámították, hogy ha a roma lakosság foglalkoztatottsága elérné az uniós átlagot, ez az érintett országokban a GDP-t 3-4%-kal emelné. Kormányunk elhatározta 1000 roma lány és asszony kiképzését értelmiségi szakmákra, akik majd mediátorok (közvetítők) is lesznek romák és magyarok között.

Gábor András, a TÁRKI szociológusa előadásában a szegénység háromféle megmutatkozását emelte ki: a jövedelmi szegénységet, az anyagi nélkülözést és az alacsony munkaintenzitást. Ezekből legalább az egyik mintegy 3 millió lakost érint hazánkban. A szegénységben döntő szerepe van az alacsony iskolai vég-

zettségnek. A kitörés rövid távon nemcsak segélyekkel, hanem a munkakeresés és a munkába járás megkönnyítésével történhet, míg hosszú távon az esélyteremtés az egyetlen lehetséges eszköz.

Seszták István görög katolikus lelkész ezután arról beszélt, hogy Jézus odafordulását a szegények felé nekünk kell közvetítenünk a társadalom irányában.

Polgári László görög katolikus lelképásztor tapasztalatairól számolt be a szabolcsi és a beregi területen. A Szent Lukács szeretetszolgálatuk a házi segítségnyújtásban jeleskedik, a cigányok között óvodákat, iskolákat létesítettek. Ugyanakkor arról is említést tett, hogy Nyíregyházán a mintegy 20 000 tagú roma közösség részére sikert ígérő kezdeményezésük volt cigány iskola indítására, de a jogvédők akciója következtében azt be kellett zárni. Igyekeznek mindenütt olyan civil szervezeteket létrehozni, amelyek nyugdíjasok és más önkéntesek bevonásával vállalnak szolgálatot a szegénysorsúak között.

Lőrincz Norbert a Magyar Máltai Szeretetszolgálat részéről „Élet a pokoli toronyban” címmel tartott érdekes előadást arról, hogy egy lezüllött, kifosztott veszprémi panel társasházból,

amely 220 lakást foglal magába, hogyan igyekeznek normálisan működő társasházat faragni. Amikor a máltaiak egy kis lakást megvettek a házban, kiderült, hogy a legfelső két emelet bérlőjének, a Honvédségnek a képviselői is csak rendőri kísérettel mertek felmenni a bérelt lakásokba. A társasház rendbe hozásához felhasznált forrásaik között említette, hogy 65 MFt-ot a Soros Alapítványtól kaptak, 25 MFt-ot saját erőből biztosítottak, az önkormányzat viszont csak 5 MFt-ot adott. Bízna abban, hogy miután már biztonságos a ház és rendbe hoztak számos lakást, normalizálódik a „pokoli torony” élete is.

Vitális Gábor szalézi atya a szegény fiatalok közötti munkájuk leírása kapcsán röviden vázolta alapítójuk, Don Bosco élettörténetét és kiemelte, hogy a fiatalok megnyeréséhez minden lehetőséget megragadnak, legyen az zene, sport, színjátszás, tánc. Fontos a bizalom a fiatalokban, rá kell őket vezetni a bennük rejlő képességekre, de emellett együtt kell velük lenni folyamatosan, aktívan részt kell venni az életükben. Új iskolát szerveztek, amelyet úgy hívnak, hogy „második esély iskolája”; a tanulók 75%-a roma.

Pál Sándor, a Magyar Református Szeretetszolgálat részéről beszámolt aktuális programjaikról, a „Mentőöv” lakhatási támogatási programjukról, a „Szeretethíd” önkéntességi programról és egy „Kriszta intervenció csoport” létrehozásáról.

Végül *Zagyva Richárd* számolt be a Katolikus Karitászszeretetszolgálatról, amely 1931 óta működik és számos országos, egyházmegyei és plébániai program lebonyolítását szervezi és támogatja.

A fórum a Miatyánk közös elmondásával fejeződött be.

Elöttem jártak

Józsi bácsi, Sztálin szibériai Gulág poklát megjárt, életfogytigliani száműzetésre ítelt, de hazakerült hitvalló lelkész.

A magyar parlamentben a protestáns honatyák kezdeményezésére minden kedden nyílt bibliórát tartanak. Az egyik alkalmat egy 74 éves református lelképásztor vezette be. Az ország liberális erkölcsi posványát vázolta fel, a honatyák alvó lelkiismeretét ébresztgette Jeremiás próféta figyelmeztető igéivel: „Átkozott, aki az Úr dolgát hanyagul végzi!” (Jer 48,10) (Beszámoló a KURÍR 1991. novemberi számából.)

Hiteles és engedelmes tolmácsa volt Istennek Kárpátalján. Hat lelképásztor egységes döntésével levelet írtak az önistenítés mámorától megittasodott Sztálinnak. „Királyoknak is elmondom intelmeidet, és nem vallok szégyent” (Zsolt 119,46) ige kényszerítő erejének engedve szövegezték meg ketten a levelet. (Kiadott könyvben: „Tűzszlopoddal jéghegyek között” részletezi a körülményeket. 1995. Fundamentum Alapítvány)

A levél orosz nyelvű szövege így hangzott:

„Hatalmas Sztálin!

Isten kegyelméből a szövetségesek és nagyon sok orosz vér árán megsza- badultunk a hitleri rémuralomtól. Te azonban ezt a győzelmet magadnak tulajdonítottad és a hálaadás helyett önmagad istenítetted. Úgy fogsz járni, mint a bibliai Nabukodonozor király. Ám téged a saját fiaid által fog Isten meg- alázni, kivetni az emberek közül!”

És mind a hatan aláírták a levelet.

A válasz Moszkvából érkezett: az ítélet 7 év kényszermunka láger és életfogytig tartó száműzetés, melyből 93 hónapos szibériai fogság lett. (A norilszki láger az Északi-sarkkörtől 250 km-re északra található.)

Amnesztiával szabadulva a láger vezető tisztje a fogoly fiatalos szellemét és sziporkázó logikáját tapasztalva be kívánta őt szervezni a politikai besúgók népes táborába. A kihallgatás során a visszautasító válasz így hangzott: „Őrnagy úr! Látja ezeket a hajszálakat? Innen a fejem búbjától a lábam kisujjáig én mindenestül meg vagyok véve. Én érettem Jézus Krisztus hat órán át vergődött a kereszten, hatalmas kínok között. Ő vett meg engem. Én az Övé vagyok örökre. Fölöttem már nem lehet alkudozni.”

Hitte és vallotta: a megváltott ember küldetésben éli az életét hálából, bármi a foglalkozása. Számptalan meghívásra járta az országot evangelizációs szolgálatával, konferenciákon, csendes napokon fáradhatatlanul szólta Isten igéjét. Könyv alakban is kiadott, több ezer kazettán rögzített szolgálatait szerte a világon olvassák-hallgatják áldást nyerve belőlük. Hitvallásként hirdette: „Háború idején nem engednek szabadságra senkit” (Préd 8,8). „Most szellemi-lelki háború folyik. Minél közelebb Jézus visszajövele, annál fokozottabb a harc. És háborúban nincs szabadságolás.”

Egy alkalommal Kárpátaljára mentem vele egyhetes evangeli- záló körútra a kocsimmal. A csomagtartó megrakva kartondobo- zokkal, tele Bibliával és evangéliumi könyvekkel. A csapi határ-

átkelőnél 3 km hosszú kamionsor, a másik sávban 1,5 km-es sze- mélykocsi sor várakozott. A harmadik sáv a diplomata forgalo- mé. Teljesen üres.

Menj oda be – szólta rám Józsi bácsi parancsolóan. De az a sáv nem nekünk szól – ellenkeztem.

De igen! *Mi Isten diplomatái vagyunk.* Menj ott nyugodtan – szólta határozottan és szúrós tekintetét rám meresztette.

Én engedelmeskedtem. A vámbódénál kijött egy vámtiszt. Több igazoló, pecsétes meghívó és főhatósági levélmellékletet átadva kezdődött a vámvizsgálat.

Mit visznek? – hangzott a szigorú felszólítás.

Magyar nyelvű Bibliákat viszünk ajándékba református gyülekezeteknek – válaszolt Józsi bácsi.

És mind magyar? – volt a gyanakvó kérdés. Nyissa fel a csomagtartót!

A kartondobozokban kotorászva ki- vett egy fekete fedelű Bibliát. Belela- pozva látta, hogy orosz nyelvű.

Hát akkor ez mi? Át akartak rázni, ugye? Ez orosz nyelvű!

Józsi bácsi válaszolt, aki számtalan vallatótiszt szűrőjén ment már át és villámgyorsan járt az agya.

Hát az is magyar, csak oroszra van lefordítva. Ja, az más! Mehetnek!

De szívesen megajándékozom ma- gát veled, ha elfogadja. Én munkácsi magyar vagyok. – Akkor adok magának egy magyar nyelvű Bibliát – és kicserélték.

A vámos elfogadta, és mi tovább folytattuk utunkat.

A rakományunk szétosztása során derült ki, hogy-hogy nem, nálunk csak az az egyetlen orosz nyelvű Biblia volt. De hogy ki- cserélhessük magyarra, akkor ahhoz „az Isten diplomatájának” furfangos észjárására is szükség volt.

Élete küldetéséről így vallott: „Az evangélium maga Jézus Krisztus. Céloom: megismertetni mindenkivel az Istennek minden mértéket felülhaladó szeretetét. A másik fő céloom, hogy Isten gyermekei erősödjének, mert azt tapasztalom országjárásaim so- rán, hogy rengeteg megalkuvó, e világgal kevert, a pénz által megkötözött hívő ember van.”

Nyolcvanévesen, Isten hívására lépte át az örökkévaló ország határát. „Jól vagyon jó és hű szolgám, menj be Urad ünnepi la- komájára!” (Mt 25,21).

(Az írás Zimányi József lelképásztorról szól.)

Mikó László

Szóljon az ének! Zengjen a hála!

Évek suhannak, századok szállnak...

Továtűnt tegnap üzen a mának.

Előttünk jártak, rég célhoz értek,

Hitvalló ősök emléke ébred...

Emléke annyi régi csodának!

S dicséret zendül és hála árad!

(Részlet Túrmezei Erzsébet verséből)

„Templom, iskola és mintagazdaság” Presbitériumok a világválságban

Hozzászólás a *Presbiter* 2012. I. sz.-ban megjelent, dr. Nagy Sándor (kérdező Farkas Márta) interjúhoz

A téma, ahogyan a beszélgetés utolsó szavai is hangsúlyozzák, valóban mindnyájunk életének közeljövőjét és különösen utódaink távolabbi jövőjét alapvetően befolyásoló fontosságú. Mivel az írásban az én nevemet is említette dr. Nagy Sándor főgondnok testvérünk, és mivel az egyház és a társadalom figyelmét minden lehetséges alkalommal kötelességünk nyomatékosan felhívni a fennálló veszélyre, szükségszerű késztetést érzek arra, hogy ezt a hozzászólást megtegyem.

Lehet vitázni arról, hogy az egyre nyilvánvalóbbá váló veszély miatti aggodalom valós-e, vagy eltúlzott, vagy éppen csak egy hibás értelmezése annak a folyamatnak, melyet a társadalom eddigi eszközeivel is biztosan kezelni tudna, ahogy ezt lát-szólag eddig is megtette. Egyre többen vannak azonban – és én is ezek közé tartozónak érzem magamat –, akik az emberi történelem olyan szakaszának a kibontakozását látják ebben a folyamatban, amely az egész embervilágot katasztrófális következmények felé sodorja, valószínűleg történelmi méretekben már igen rövid időn belül. Az egyes szakágak elfogulatlan művelői az élet fenntartásához szükséges összes alapvető feltétel esetében ezek negatív irányba tartását valószínűsítik, sőt bizonyítják.

A hívő emberek számára azonban biblikus szemmel nézve ez a válság azt jelenti, hogy a bibliai korszak kiteljesedésének az időszakában élünk. Ennek az észlelését az nehezíti, hogy a Sátán a tudomány és technika minden eszközét felhasználja igen hatékonyan arra, hogy az Isten által tökéletesen megteremtett világ törvényeinek egyre durvább megsértését az élet természetes menetének, lelkesítő fejlődésnek mutassa be, fogadtassa el.

Ennek a veszélyes helyzetnek a részletezése az interjúban is felvetült, újfajta megbeszéléseket tenne szükségessé mai helyzetünk valós bemutatására, előbb kisebb körökben, majd egyre több embert bevonó formában. Jól megszervezett, rövid tanfolyamok, valamiféle modern népfőiskolák képe is felvillanhat előttünk. Kezdeményező lépés lehetne a presbiteri konferenciák tematikájának és lebonyolítási rendjének megújítása.

A címben presbitériumokról van szó. A presbiterek a világban élnek, más-más területeken látják a bizonyára nagyon sokunkat elgondolkodtató visszas, tarthatatlan jelenségeket. Ilyen módon a Lélektől vezérelt, nyitott szemű őrállói az egyháznak. Látásaik összegzésével széleskörűen hozzájárulhatnak a veszélyek felismeréséhez, és az ellenük való védekezés lehetőségeinek a megtalálásához. Ilyen lehetőségekre már az interjú is rámutatott. Előbbiekben ezeket a felvetéseket szerettem volna halaszthatatlanul sokunknak bizonyítani, és néhány javaslatot kibővíteni.

Nyilvánvaló, hogy a presbitériumok elsődleges feladata a gyülekezet építése, az evangélium útjának egyengetése minden terü-

leten. De az előbbieket szerint megbízatása a bajba jutott emberek segítése, ma már nem csak a hathatós diakóniai módszerekkel, hanem a bajok lehetőség szerinti megelőzésével is. Látható, hogy a pénzvilág katasztrófálisan téves romlásba döntő manipulációi helyett a termőföld művelése és az ivóvízkészlet megóvása lesz a társadalmak fennmaradásának a kulcsa. Ezt egyre többen már nemcsak észrevették, hanem el is kezdtek ezen az úton járni, hazánkban is. Sok kezdeményezés indult el világ-egyházi összefogással, *önellátó közösségek kialakítására törekedve. Ezek szervezésében nagy szerepe lehet a presbitériumoknak, a gyülekezeteknek,*

mert az ilyen törekvéseknek éppen a mi istenadta termékeny földünkön már régi hagyományai vannak. Lehetne egy mai kibővített egyházi jelszó: *templom, iskola és mintagazdaság.*

Ennek az írásnak csak kényszerűen kis terjedelmet megengedő követelményei nem teszik lehetővé, hogy a téma sokoldalú teológiai megalapozottságát bemutathassam. Ehhez is a már említett, jól szervezett megbeszélések lennének szükségesegek.

A teológiai összefüggésekből néhány igei megalapozottságot gondolatul mégis szeretnék felvetni, elmélkedésre készítés céljából:

- Biblia: *Orcád verítékével egyed kenyeredet, amely tövist és bogáncsot is fog teremni (IMóz 3,18-19).*
- Tény: *A technika minden eredményét saját kényelmünk fokozására, arcának verítékezésének elkerülésére használjuk fel (gombnyomogató társadalom).*
- Biblia: *Az Isten által tökéletesre megteremtett létalapot őrizzed és védelmezzed (IMóz 2,15).*
- Tény: *A termőföldet tönkretesszük, a föld kincseit kiraboljuk, utódaink életfeltételeit veszélyeztetjük. Elmondhatjuk, hogy ma az egyre inkább pusztuló termőföld is sóvárogva várja az Isten Fiának megjelenését. Új feladat lehetne az olaj teológiájának kidolgozása...*

Az idő sürget, nem élhetünk úgy, mint eddig, mint a Noé napjai előtti emberiség (Mt 28,38-39), ha most még talán nem is a legutolsó idők kapujában állunk A Szentháromság Isten nyissa meg fülünket, és halljuk meg, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek (Jel 2,7), mert Isten ezeken a most bekövetkező nyomorúságainkon is győztesen akarja átvinni az Ő népét. *Adja Isten, hogy napjaink presbiterei lehessenek Isten tisztánlátó, és a túlélésért való küzdelemre Őáltala felkészített hűséges munkásai.*

Balogh Ernő

nyug. gépészmérnök,

a Tatabánya-Bánhidai Egyházközség tiszteletbeli gondnoka,
a Debreceni Református Kollégium öregdiákja

SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL...

Április

14-én Szákszenden presbiterképzési alkalmat tartott Szövetségünk tatai egyházmegyei területi szervezete, amint arról lapunk előző számában beszámolt is közöltünk.

16-án készítette elő a pünkösdi lapszám megjelenését a PRESBITER szerkesztő bizottsága.

21-22-én a Horvátországi Református Keresztény-Kálvini Egyház püspökének, Csáti Szabó Lajosnak a meghívására Karancson szolgált dr. PhD Békefy Lajos, lapunk felelős szerkesztője és felelősége, dr. Békefy-Röhrig Klaudia ny. lelképásztor. A konferencia témája: Tanuljunk imádkozni Kálvin és Bohren nyomán. Az alkalomról lapunk előző számában részletes beszámolót közöltünk.

22-én Hatvanban tartotta presbiterképzési alkalmát Szövetségünk északpesti egyházmegyei területi szervezete. Téma: Ige- és hitvallásaink szerinti életgyakorlat. Az alkalmon dr. Judák Endre presbiterképzési titkárunk is előadással szolgált.

Ugyanezen a napon Nyáregyházán tartotta presbiterképzési alkalmát délpesti egyházmegyei területi szervezetünk.

26-án főtitkári értekezlet volt Szövetségünk irodájában.

29-én Alsószuhán tartotta soron következő képzési alkalmát Szövetségünk észak-borsodi területi szervezete, melyen elnökségünket dr. Szilágyi Sándor főtitkár és dr. Bodnár Ákos eln. tag képviselte.

Május

3-án az Országház Felsőházi termében Szegénység, szolidaritás címmel szervezett Keresztény Civil Szervezetek 6. Országos Fórumán Szövetségünket dr. Szilágyi Sándor főtitkár képviselte. Az alkalomról lapunk más helyén részletes beszámolót közlünk.

6-án Abonyban tartotta presbiterképzési alkalmát Szövetségünk délpesti egyházmegyei területi szervezete.

9-én a Debreceni Református Hittudományi Egyetem V. évfolyamos hallgatói között szolgált Szövetségünk főtitkára és presbiterképzési titkára.

10-én főtitkárunk és missziói titkárunk a Pápai Református Teológiai Akadémia

hallgatói között szolgált; bemutatták Szövetségünk tevékenységét és célkitűzéseit.

12-én Csurgón, a Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnáziumban találkoztak a somogyi református egyházmegye és a Horvátországi Református Keresztény Egyház presbiteri, gyülekezeti munkásai. A konferencia témája: Kálvinizmus és a Heidelbergi Káté. Szövetségünket dr. Szilágyi Sándor főtitkár, dr. Judák Endre presbiterképzési titkár és Becz Tünde ügyviteli munkatárs képviselte.

14-én a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karán dr. Szilágyi Sándor főtitkár és Mikó László eln. tagunk szolgált.

16-án ülést tartott Szövetségünk Felügyelő Bizottsága, Bittó Zoltán elnökletével. A bizottság elfogadta 2012. évi munkatervét, majd áttekintette az I. negyedévi gazdálkodást, melyet szabályszerűnek ítélt. Az ülés keretében – az új szövetségi munkatárs, Becz Tünde szolgálatba állását követően – pénztárellenőrzés is történt. Végül a bizottság tagjai a Szövetség működésével összefüggő időszakos kérdésekről folytattak konzultációt dr. Szilágyi Sándor főtitkárral és dr. Székely Istvánnal, a Gazdasági Bizottság elnökével.

18-19-én elnökségi csendes hétvége volt Verőcén, melynek keretében a Szövetség elnöksége és területi szervezeti vezetői – többek között – a székelyudvarhelyi presbiterképzés helyzetéről hallgattak meg előadást Biró László rugonfalvi testvérünkétől.

Ugyanezen a hétvégén a Kárpát-medencei egyházkerületek főgondnokainak éves találkozásán Szövetségünket dr. Imre Sándor képviselte.

24-25-én tartotta soron következő ülését egyházunk Zsinata. A tanácskozáson Szövetségünket dr. h.c. Szabó Dániel és dr. Szilágyi Sándor képviselte.

Június

8. és 10. között Felsőcsernátonban tartotta ez évi konferenciáját az Erdélyi Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége. Anyaországi szövetségünket dr. Imre Sándor főgondnok, tiszántúli egyházkerületi szervezetünk elnöke képviselte.

12-én az Országház Felsőházi termében „Az egyházi ingatlanrendezés 20 éve” c. konferencián Szövetségünket dr. h.c. Szabó Dániel elnök képviselte.

15-én az Ökumenikus Tanulmányi Központ közgyűlésén dr. Szilágyi Sándor főtitkár szolgált.

16-án presbiteri találkozóra gyűltek össze a Budapest-Északi Református Egyházmegye presbiteri és gyülekezeti munkásai a Bp.-Pozsonyi úti gyülekezet templomában. Az alkalmon Szövetségünket Veres Sándor területi elnök képviselte.

21. és 24. között Karcagon került megrendezésre Szövetségünk 18. Kárpát-medencei Konferenciája, Hitünk és hiedelmek címmel. Az alkalomról lapunk más helyén részletesen beszámolunk.

29-én Székesfehérváron, a Dunántúli Református Egyházkerület által szervezett Református Egyházi Napok – Dunántúl rendezvény nyitó istentiszteletén Szövetségünket dr. Szilágyi Sándor főtitkár képviselte.

Július

2-án készítette elő jelen lapszámunkat a PRESBITER szerkesztő bizottsága.

A szerkesztő bizottság következő ülésének időpontja: **2012. szeptember 17.** Megjelentetésre szánt írásait eddig az időpontig kérjük megküldeni Szövetségünk bármely elérhetőségére.

Vácz Gábor

PRESBITER

a Magyar Református Presbiteri Szövetség hivatalos időszaki kiadványa. Megjelenik ez évben hat alkalommal. A szerkesztőbizottság tagjai: Dr. Kelemenné Farkas Márta, Dr. Kis Domokos Dániel, Kövespataki László, Mikó László, Dr. Papp Vilmos, Dr. Ritoók Zsigmond, Vácz Gábor, Dr. Viczián Miklós. Felelős szerkesztő és képszerkesztő: Dr. PhD Békefy Lajos. Felelős kiadó: D. h.c. Szabó Dániel. Tördelés: Heckmann Tamás. Szerkesztőség: Magyar Református Presbiteri Szövetség Irodája, 1092 Budapest, Ráday u. 28. Tel./fax: 476-3211. E-mail címünk: szovetseg@presbiter.hu. A lap a fenti címen írásban vagy telefonon is megrendelhető. Az egyéni előfizetési díj belföldre évi 2100 Ft, Európa országába 4000 Ft, a tengerentúlról 4500 Ft. Az előfizetési díj csekken fizethető: „Magyar Református Presbiteri Szövetség 11705008-20416641”, Budapest; személyesen is befizethető Szövetségünk Irodájában. Lapunk fenntartását szolgáló adományait is köszönettel fogadjuk a Kárpát-medence református gyülekezeti és presbitériumi nevében! Készítette a Rosental Kft. Felelős vezető: a Kft. igazgatója. Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza! ISSN 2061-4632 (nyomtatott), ISSN 2061-4640 (online)

Szövetségünk honlapjának címe:

www.presbiter.hu

A megjelent cikkek nem feltétlenül egyeznek meg a szerkesztőbizottság véleményével!

Egy példány ára: 350 Ft

Maros megye legolvasottabb napilapja!

NÉPÚJSÁG

KÖZLETT NAPILAP

Nyilatkozat

Az erdélyi magyar történelmi egyházak az 1989. évi államhatalmi változás óta küzdenek az államosított vagy más jogcímen elkobzott egyházi ingatlanok teljes körű természetbeni visszaszolgáltatásáért, illetve az esetenkénti méltányos kárpótlásért. A magántulajdon és a közösségi vagyion sérthetlenségének elvét valló jogállami keretek között huszonkét év túl hosszú időszak jogos követeléseink teljesítéséhez.

A fentiek jegyében egyházunk vezető testületei és hívei mélyszégyen felháborodással vették tudomásul a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium épületének visszaszolgáltatásával kapcsolatos per legutóbbi fejleményét. Elfogadhatatlannak tartjuk, hogy az Erdélyi Református Egyházkerület jogos tulajdonának visszaszolgáltatását előmozdító restitúciós bizottság két tagját a tárgyalásra kijelölt törvényszék letöltendő börtönbüntetésre ítélte, ugyanakkor elrendelte az egyházi tulajdonjogot igazoló telekkönyvi bejegyzés törlését, továbbá az Erdélyi Református Egyházkerületet 1 millió 137 ezer lej büntetés kifizetésére kötelezte.

Az elítélt személyekkel való együttérzésünk kifejezésén túlmenően egyházaink közösen kívánnak fellépni az igazságos és méltányos fellebbezési döntések megszületéséért. Reméljük, hogy az államhatalmi szinten jelen levő magyarellenesség dacára mihamarabb és maradéktalanul sor kerül erre.

A fentiek ékesen bizonyítják, hogy amíg nem teljesül az elrabolt egyházi vagyontárgyak teljes visszaszolgáltatása, illetve kielégítő mértékű kárpótlása, addig nem beszélhetünk az erdélyi történelmi egyházak és a romániai államhatalom közötti viszony rendezettségéről.

Erdély-szerte, 2012. július 11.

Jakubinyi György, a Gyulafehérvári Római Katolikus Főegyházmegye érseke

Pap Géza, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke
Csúry István, a Királyhágó-melléki Református Egyházkerület püspöke
Schönberger Jenő, a Szatmári Római Katolikus Egyházmegye püspöke
Böcskei László, a Nagyváradi Római Katolikus Egyházmegye püspöke
Bálint Benczédi Ferenc, a Magyar Unitárius Egyház püspöke
Adorjáni Dezső Zoltán, a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház püspöke

Készülünk a Heidelbergi Káté 450. évfordulójára

KÁTÉ-KVÍZ (I.)

A református világ jövőre ünnepli közös szimbolikus iratunknak, hitvallásunknak, a Heidelbergi Kátének 450. születésnapját. Lapunk ezt az ünnepi évfordulót méltató cikkekkel is megünnepli majd 2013-ban. Addig pedig – mintegy a jeles évforduló előkészületeként – kárpát-medencei Káté-versenyt hirdetünk, s hívjuk erre Kedves Testvéreinket, hasonlóan az éveken át folytatott bibliai kvíz közösségi játékunkhoz. Célnk a Káté még alaposabb ismeretének segítése, illetve felfrissítése azokban, akik korábban már megismerkedtek hitünk eme értékálló gyöngyszemével. Játékunk szolgálja Isten dicsőségét, és református hitünk erősödését. (drbl)

KÉRDÉSEK

- 1 Hol szerepel a „hajszál” kifejezés a Kátében, és milyen összefüggésben? (hányadik kérdés-felelet?)
- 2 Mi az a három dolog, ami a boldog élethez és a boldog halálhoz szükséges? (Felsorolás, hányadik kérdés-felelet?)
- 3 Hány kérdés-feleletből áll Káténk?
- 4 Hány úrnapióra oszlanak fel a kérdések?
- 5 Melyik az a két Úr napja, ahol a legtöbb kérdés szerepel Káténkban? Hány kérdés-felelet tartozik ide?
- 6 Melyik Úr napja az, ahová a legtöbb kérdés mellé a leghosszabb felelet tartozik? Melyik kérdés-felelet teszi ilyen terjedelmessé, és miről van szó benne?

A válaszokat Testvéreink postai úton a Magyar Református Presbiteri Szövetség irodájába küldhetik el (1092 Budapest, Ráday u. 28), illetve e-mailben erre a címre: megama@freemail.hu. A borítékra, illetve az e-mail tárgy sorába írják be: Káté-kvíz. A következő számban – a korábbiakhoz hasonlóan – közöljük a résztvevők listáját, majd 2013 végén értékes tárgyjutalmat kapnak a kvíz nyertesei. Szeretettel és építő közös játékot kíván Testvéreink a kérdések összeállítója és a kvíz-rovat felelőse, Dr. Békefy-Röhrig Klaudia.

Heidelberg a Káté keletkezésekor

A Káté szülővárosa ma